

43826

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ*SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**MALATYA TÜRKÜLERİNDE
ANALİZ ÇALIŞMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HASAN GÜMÜŞ

**GÜZEL SANATLAR ANASANAT DALI
MUSİKİ SANAT DALI
TÜRK HALK MÜZİĞİ ALANI**

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

İSTANBUL - 1995

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MALATYA TÜRKÜLERİNDE ANALİZ ÇALIŞMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HASAN GÜMÜŞ

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 12 Haziran 1995
Tezin Savunulduğu Tarih : 28 Haziran 1995

Tez Danışmanı : Y.Doç.Afşin EMİRALİOĞLU
Diğer Jüri Üyeleri : Prof.Selahattin İÇLİ
Doç. Şenel ÖNALDI

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM BAKANLIĞI
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

HAZİRAN 1995

ÖNSÖZ

Milletlerin kendine has kültür kaynakları vardır. Türk milleti olarak atalarımızın Orta Asya'dan Anadolu'ya taşıdıkları adet, gelenek ve görenekler büyük bir zenginlik arz etmektedir. Milletlerin geleneklerini sağlam temeller üzerine kurması, ancak kültürel zenginliklerine sahip çıkmasıyla mümkündür. Kültürü oluşturan temel unsur ise halk bilimi'dir. Bir toplumu tanıtmak, kültürü hakkında bilgi edinmek, öncelikle oü toplumun folklorunu incelemekle mümkündür.

Biz de bu çalışmamızda folklorumuzun yapı taşlarından biri olan Halk müziğimiz içinde yer alan Malatya yöresi halk ezgilerinden sadece il merkezine ait oniki sözlü halk ezgisini tüm yönleriyle incelemeye çalıştık.

Çalışmamın tamamlanmasında bana yardımlarını esirgemeyen danışmanım Temel Bilimler Bölümü Anasanat Dalı Başkanı Sayın Y.Doç. Afşin EMİRALİOĞLU'na, ayrıca verdikleri bilgilerle katkıda bulunan Öğretim Üyesi Sayın Doç. Şenel ÖNALDI'ya ve Öğr.Görevlisi Sayın Gönül TÜRETKEN'e teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

İstanbul 1995

Hasan GÜMÜŞ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	
ÖZET	
SUMMARY	
BÖLÜM 1. GİRİŞ	
BÖLÜM 2. MALATYA'NIN TARİHÇESİ VE COĞRAFİ YAPISI	
2.1. Malatya'nın Tarihçesi	
2.2.1. Osmanlı Dönemi	
2.2. Coğrafi Yapı	
2.2.1. Dağlar	
2.2.2. Akarsular	
2.2.3. Vadiler	
2.2.4. İklim	
BÖLÜM 3.ELE ALINAN EZGİLERDE KULLANILAN İNCELEME PLANI	
3.1. Ezgilerin Notaları	
3.1.1. Ezgilerin Edebi Yapılarının İncelenmesi	
3.1.2. Ezgilerin Ritmik Yapılarının İncelenmesi	
3.1.3. Ezgilerin Melodik Yapılarının İncelenmesi	
3.1.4. Ezgilerin Biçim İncelemesi	
3.2. Dam Başında Duran Kız	
3.3. Yüksek Ayvanlarda Bülbüller Öter	
3.4. Aşağıdan Gelir Omuz Omuza	
3.5. Al Yeşil Geyinmiş	
3.6. Divana	
3.7. Adatepe.....	
3.8. Gezmedim Yorulmadım	
3.9. Mevlam Bir Çok Dert Vermiş	
3.10. Halayım	
3.11. Dama Kurdum Çatmayı	
3.12. Sabahtan Cemalin Seyran Eyledim	
3.13. Bugün Ayın Üçüdür	

SONUÇ	
KAYNAKLAR	
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

ÖZET

Bu çalışmamızda Malatya yöresi halk ezgilerinden sadece il merkezine ait değişik karakter arzeden oniki sözlü halk ezgisini tüm yönleriyle incelemeye çalıştık.

Birinci bölümde giriş yer almaktadır. İkinci bölümde ise Malatya ilinin tarihçesi ve coğrafi yapısından kısaca bahsedilmiştir. Üçüncü bölümde, ele alınan ezgilerde inceleme planından bahsedilmiştir. Bu bölümde ezgilerin notaları, "Edebi, Ritmik, Melodik yapılarının incelenmesi ve Biçim İncelemesi" gibi dört ana başlık altında nazari açıklamaları da yapılarak ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

İncelemeler sonunda ulaştığımız netice şu olmuştur. Malatya ilinin merkezine ait oniki ezgi, melodik ve ritmik yönden zengin olmasının yanısıra nazım türü bakımından da çeşitlilik göstermektedir.

SUMMARY

"Folklore" which covers a rather large area, contains traditions, habits and fashion of a nation. Folk music, which has an important place in the science of Folklore, represent different considerations, If we take our Folk music and its richness into consideration we will soon notice how difficult it is to make a research in music and in all regions of the country and how long it usually takes. Every part of the country has got its own specialities, so it is necessary to examine them in their original places and only then a better and healthier knowledge can be obtained about the music of that region.

While doing this research, we have tried to analyze only Malatya central district, as it will make it easier for us. On the other hand, since I was born in Malatya, I happen to have the chance to know the area closely,

Since our folk music is very rich, we cannot say written documentary sources have always been confirmed with a serious and more regular research. Though there are a lot of written materials, it cannot be considered that these works are always systematic and academic. This is the reason why we have chosen this subject and why we have been led to make this research.

Another reason is, our wish to give information knowledge. On the music of the region by analyzing the works and by using deduction system. While analyzing the regional music closely, we believe it is useful to mention the way we think to follow. Firstly, we will study the works considering their lyrics, melody, rhythm and use our own terminology while doing this. Our terminology used in this study will be like this.

Chapter : We will mean the chapters in the melody if there are any.

Complete (full) music sentence : A whole which consists of questions and answers.

Small music sentence : Expressions which make a whole sentence.

According to this, we can say

Chapter>sentence>small music sentence

In order to express these symbolic expressions, we have followed a way like this : Chapter : a, sentence : a,b, small sentence : x,y.

The figures written below express the amount of measures; if the expressions are the same, we showed them as "similar sentences" If there are similarities, we used the expressions of "similar" or "twins sentences" and symbolized them as, "a" or "b". While doing these, we have also done a lot of library research and later examined the whole repertoire with the related authorities of the subject.

It is known that Malatya and its surroundings have always been used for settling. its name has been used ever since the old periods and was firstly known as Maldiyé and then differently in old civilizations.

During young Hitit civilization, the name of the city was known as Milidia. The city was called Miliddu and was situated in old Malatya years later and was named as Melita and mMelitene. It is known that the city used to be called as "Asposen" by Persians and "Rakbe-Rakabe" by Greek people. In the Hitit language melid means "honey" and Metites means "has become sweet". Meliddas means sweet and then in time it has changed to be "Malatya"

After the great Emperors of the Hitit Nation have broken into pieces, the people of the country have settled down between the river Fırat and Amanca, mountains, they have founded some other notions in different sizes.

After the fight of Çaldıran in 1515, the land of Dulkadiroğlu's has changed its owner and Ottomans have owned this property. Yavuz Sultan Selim has appointed Ali Bey to the Dulkadiroğlu Beyliği, on condition to recognize their independence. When Ali Bey died in 1521, his land was also added to Ottoman's property. There was peace and security in Malatya during the Ottoman period.

There were some rebellions in the region during that time. In 1577, in Damascus a man called Damascus Diyade from Turcomen Tribe, rebelled saying that he was the shah İsmail.

The other Turcomen in the surrounding joined him and this rebellion was stopped with great difficulty.

When Province Maraş was founded, Malatya was only a subdivision. Between 1777-1787, Malatya was dependable to its province Rakka. During this time, the administrative districts of this subdivision were Malatya, Katha, Taşabaa, Şuure maa, Bucak Gerger, Behisni, Maşra, Hısn, Mansur, Samsad and Doscak.

Malatya is situate in Eastern Anatolia on the upper part of Fırat basin. It is surrounded by Elazığ on the east, Erzincan on the Northeast sivas on the North, Maraş on the west and Adıyaman on the south. The land belonging to the cities is 12313 squarmetres. m This part of the Province opens to the Mediterrenian with Sultan river and Sürpü stream and to Anatolia with Tohma Valley and to eastern Anadolıa with Fırat Valley. This city is just like a bridge in teh mddle of the these three regions.

Most of the province is covered with mountains. Toros mountains on the south east cover the southern part of the city, These mountains have changed to large spaes because of erosion in the west and on the north.

After doing an extensive study, we have fixed these points :

The works have a variety in monner and variation as we meet some works written in two, five, twelve beats as well as four which are written in four beats and three which are written in ten beats. Works ewhibit a colourful variation in düzüüm, especially manners which have 10 beats we have noticed that different düzüüms (a collection of different rythems) have been used together espeially in monners that have teen beats. On the other hand, a work called "Divana" contains seven or eight beats.

We have some kind of a literary equation by putting 6 "Koşma" s from the province of Malatya and 6 other works as "mani". In Koşma's the number of the Syllables are 8, 11, 13 and pouses are 4+4, 3+5, 5+3, 4+4+3, 6+5 and 4+4+5 sometimes we meet them without pouses. Mani's which have 6-7 syllables are seen in 4+3, 3+4 forms and without any pouses. one of the works have a falling character in musical movements.

- ANALYSIS PLAN OF THE MELODIES RESEARCHED

In this section notes of 12 tunes are present. Each tune subject to this work has been presented under 4 main headers as the conceptional, rhythmic, melodic structure and form analysis. The operation form of this section has been ewplained in details due to the following plan .

- NOTATION OF THE TUNES

Parts, words and small words of all tunes examined have been shown on the notation upon symbolizing with letters. The letter symbols have been explained under the subject of form examination.

- ANALYSIS OF THE LITERARY STRUCTURE OF TUNES

In this section, the word structures, type of verse and rhyme schemes have been analyzed. The literary structure of the tunes have been examined and their universality preserved. The rhyme inflection in the verses, distribution of the syllables and pause specifications have been examined.

- ANALYSIS OF THE RHYTHMIC STRUCTURE OF TUNES

All tunes have been analyzed from the viewpoint of their form ranges and number of measures.

- ANALYSIS OF MELODIC STRUCTURE OF TUNES

The subject such as kadans, strong, equipage, phonation area and range conceptions have been given in whole through being shown on one portrait. Besides, melody turns, melodic variants, phonation extensions and phonation springs have been indicated in order to inform about the musical structure.

- ANALYSIS OF THE TUNES FROM FORMAL POINT OF VIEW

The model of the form analysis undertaken for the tunes has got an approach having medium frequency.

The melodic, verbal and rhythmic passages in the works have been determined on the base of words, small words and section and later symbolized taking their specifications as large-small into consideration. Afterwards their cluster results have been obtained.

The small sentences detected are characterized with x , y , α , β etc.. questions with a ; reply with b and if a different sentence than the questions and replies we indicate with an and b is present, those are symbolized with c , d , e etc..

Sections are symbolized with capital letters such as A, B, C etc.

The smallest passages having complete meaning in tunes have been approached with small sentences, those that consist at least of 2 or more small sentences were approached with sentences and to the integrals formed by the sentences have been analyzed with section logic.

In this study, we have tried to examine 12 different folk, melodies representing different characters from the province of Malatya belonging only to the central district in every possible respect.

The introduction takes place in first chapter. And the short history and geographical structure of the province of Malatya are mentioned shortly in the second chapter. The examination plan for the melodies is handled in third chapter and are mentioned. The notes of the melodies in this chapter, are examined in detail, also by making theoretic statements under four major titles such as : "An examination of literary work.", "rhythmic and melodic structures" and "form". The conclusion takes part in the fourth chapter.

After examining all of these, we arrived at a result that 12 melodies belonging to the central district of the province of Malatya were carrying the characteristic features of this region and were rich in melodic and rhythmic respects.

BÖLÜM 1.

GİRİŞ

Halkın yaşayış biçimini, gelenek, görenek ve adetlerini ifade eden "Halk Bilimi" çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Halk Bilimi içinde büyük ve önemli bir yer tutan Halk Müziğimiz de çeşitlilik arz etmektedir. Halk Müziği kültürümüzün zenginliğini ve genişliğini düşünecek olursak, yurdumuzun bütün bölgelerinde müzik araştırması yapmanın oldukça güç, ayrıca zaman isteyen bir iş olduğunu görürüz. Çünkü her yörenin kendine has özellikleri vardır. Bunları ayrı ayrı yerinde görmek ve incelemek gerekir. Ancak bu şekilde bölge musikisi hakkında daha sağlıklı bilgiler edinilebilir.

Araştırmamızı yaparken konu bütünlüğünü sağlamak açısından yurdumuzun tüm bölgelerini değil, sadece Malatya merkezine ait yöre ezgileri üzerinde eser analizi çalışması yapmak bize büyük bir kolaylık sağlayacaktır. Bunun yanı sıra, Malatya doğumlu olmam ve yöreyi daha yakından tanıma fırsatımın oluşu göz önünde bulundurularak, çalışmamızı bu yöre üzerinde yapmayı uygun gördük.

Halk Musikimizin zenginliği karşısında yazılı kaynakların her zaman düzenli ve ciddi bir araştırmayla tespit edildiği söylenemez. Özellikle Malatya yöresi hakkında bazı yazılı kaynakların bulunduğu gerçeğinin yanı sıra bunların sistemli ve düzenli, akademik bir çalışma mahiyetinde olmadığı da görülmektedir. Gördüğümüz eksiklikler bizi bu konuyu seçmeye yöneltti.

Malatya Merkezine ait yöre ezgileri üzerindeki eser analizini seçmemizdeki diğer bir amacımız ise tümevarım metodu ile eser analizlerinden yola çıkarak yöre müziği hakkında bilgi verebilmektir. Bunu yaparken her eser ayrı ayrı ele alınıp incelenmiştir.

Yöre müziğine açıklık getirirken eserlerin incelenmesinde takip edeceğimiz yolu belirtmekte fayda görüyoruz. Eserleri söz, melodi, ritmik açıdan ve orta boyutta bir biçim incelemesi yöntemi ile ele alacağız. burada kullanacağımız terminolojiye gelince şu şekilde ifade edebiliriz.

Bölüm : Ezgide varsa bölümleri

Tam müzik cümlesi : Soru ve cevap gibi yan cümleciklerden oluşan bir bütün.

Cümlecik : Tam Cümleyi oluşturan yan ifadeler.

Buna göre; Bölüm > Cümle > Cümlecik

Simgesel ifadeleri ortaya koyabilmek için analiz sırasında şöyle bir yol izledik :

Bölüm : A

Cümle : a, b

Cümlecik : x, y

Simgesel ifadede alta yazılı rakamlar ölçü sayısını belirtmektedir. Analiz sırasında birbiriyle tamamen aynı ifadeleri görürsek "eş cümle" ile göstermeyi düşündük. Benzerlikler varsa benzer veya ikiz cümle ifadelerini kullandık; mesela "a", "b" gibi simgeledik.

Bu çalışmaları yaparken öncelikle kütüphane çalışmasına yer verdik. Daha sonra repertuar taramasıyla elde ettiğimiz eserleri değişik otoriteleri görüşlerine de baş vurarak inceleme yoluna gittik.

Esas konu olarak ele aldığımız Malatya iline ait türkülerin analiz çalışmasını yaparken, konuya aydınlık getirmesi için, il hakkında genel bilgiler de altbaşlıklar halinde sunulmuştur.

Sürekli gelişmekte olan teknoloji ve bilim karşısında unutulmaya, gözden kaybolmaya yüz tutmuş nice değerlerimiz vardır. Hem bunlar, hem de keşfedilmeyi, su yüzüne çıkarılmayı bekleyen değerler adına gönlümüz Halk Musikisi mensuplarının çalışmalarından yanadır.

Bizlere düşen en büyük görev, bu ata mirasına sahip çıkmak, bugüne kadar özelliğini ve bakırlığını muhafaza eden kültür değerlerini koruyup gelecek nesillere doğru bir şekilde ulaştırmaktır.

BÖLÜM 2.

MALATYA'NIN TARİHÇESİ VE COĞRAFİ YAPISI

2.1. Malatya'nın Tarihçesi

İlin adının kaynağı; Malatya çevresinin çok eskiden beri bir yerleşme alanı olduğu bilinmektedir. Malatya adı Hititler döneminden gelmektedir.

Şehrin adının Maldiye diye geçtiği, aynı adın Asur ve Urartu kaynaklarında farklı yazılış biçimleriyle kullanıldığı belirtilmiştir (Maldiye-Melitea-Melid-Melidi-Meliddu-Malita gibi).

Genç Hitit kent devletleri döneminde ise kentin adı "Milidia" idi. Hitit dilinde "Melitaş", Asur dilinde "Miliddu" olarak geçen şehir, yıllar sonra eski Malatya'da kurulmuş, "Melita" ve "Melitene" adı verilmiştir. Şehre Acemlerin Asposan, Yunanlıların da Rakbe-Rakabe dedikleri bilinmektedir. Hitit dili sözlüğünde Melid-bal, Metites-tatlaşma, Meliddas-tatlı anlamında kullanıldığı, zamanla da Malatya adını aldığı bilinmektedir.

Büyük Hitit İmparatorluğu'nun parçalanmasından sonra bir kısım Hititliler Fırat akarsuyu ile Amaca dağları arasındaki bölgeye çekilerek irili ufaklı devletler kurdular. Bunlardan birinin merkezi de Malatya'dır.

2.1.1. Osmanlı Dönemi

Yavuz Sultan Selim'in 1515'de Çaldıran Savaşı'ndan sonra Malatya ve Dulkadiroğlu Beyliklerinin toprakları Osmalılar'ın eline geçti. Yavuz Sultan Selim Osmanlı egemenliğini tanıma şartı ile Ali Bey'i Dulkadiroğlu Beyliğine atandı. Ali Bey'in 1521'de ölümünden sonra da Beyliğin toprakları Osmanlı topraklarına katıldı. Malatya Osmanlı yönetiminde dirlik düzenlik içinde yaşadı.

Zamanla bölgede ayaklanmalar görüldü. 1577'de Suriye'de Şam Diyade adlı Türkmen aşiretinden birisi Şah İsmail olduğunu ileri sürerek ayaklandı. Malatya bölgesindeki Türkmenler de ona katıldılar. Aykalanma güçlükle bastırıldı.

1521 yılında Maraş eyaleti kurulduğunda Malatya bu eyalete bağlı bir sancak durumundaydı. 1777-1787'de malatya, eyaleti Rakka'ya bağlıydı. Bu dönemde Malatya sancağının kazaları; Malatya, Kâhta, Taşabadş, Şuure maa, Bucak, Gerger, Behisni, Maşra, Hısn, Mansur, Samsad ve Doscak'tı.

2.2. Coğrafi Yapı

Malatya Doğu Anadolu bölgesinde Fırat Havzası'nın yukarı Fırat bölümünde yer almaktadır. Doğuda Elazığ, kuzeydoğuda Erzincan, kuzeyde Sivas, batıda Kahramanmaraş ve güneyde Adıyaman illeriyle çevrilidir. İl toprakların yüzölçümü 12313 km² dir. Sultan suyu ve Süprü çayı vadileriyle Akdeniz'e, Tahme Vadisiyle İç Anadolu'ya, Fırat Vadisiyle Doğu Anadolu'ya açılan il alanı bu üç bölge arasında bir geçiş durumundadır.

2.2.1. Dağlar

Malatya il alanının büyük bir bölümü dağlarla kaplıdır. Güneydoğu Torosların kolları ilin güneyini doğu-batı doğrultusunda boydan boya kaplamaktadır. Güneyde daha düzenli bir sıralar oluşturan bu dağlar, batı ve kuzeyde aşınarak platolara dönüşmüştür.

2.2.2. Akarsular

Malatya, Fırat Havzası üzerinde yer almıştır. Yukarı Fırat bölümünde geniş bir alanı kaplayan il toprakları yer üstü su kaynakları bakımından oldukça zengin kaynaklara sahiptir.

2.2.3. Vadiler

Malatya'da toprağın kalkerli yapısı nedeniyle vadiler önemli bir yer tutar. Bütün vadiler, Fırat Ana Vadisine açılmaktadır. Tohma Vadisi yan vadilerle geniş bir ağ oluşturur. Fırat Vadisi yakınlarında iki önemli ovaları yer alır. İklim yapısı sert olan bu alanlarda, hayvancılık yapılır. Buğday, arpa ve meyve üretimi de yapılır.

2.2.4. İklim

Malatya, doğu, güneydoğu ve Orta Anadolu arasında yer alan bir ovadır. Ova, kuzeyden güneye doğru hafif bir eğimle uzanır. Arazi, denizden uzak ve yüksektir. Bu nedenle de, Malatya'nın iklimi serittir. Yazları sıcak ve kurak, kışları ise çoğu kez kar yağışlı ve soğuk olan bu sert iklime karşın, bölgede yer yer doğu, güneydoğu ve İç Anadolu iklim özelliklerini de görmek mümkündür.

BÖLÜM 3.

ELE ALINAN EZGİLERDE İNCELEME PLÂNI

Bu bölümde 12 ezginin notası yer almaktadır. Ele alınan her ezgi söz yapısı, ritmik ve melodik yapı ile biçim incelemesi olarak 4 ana başlık altında sunulmuştur. Bu bölümün işleniş biçimi aşağıdaki plan çerçevesinde detaylı olarak anlatılmıştır.

3.1. Ezgilerin Notası

Ele alınan tüm ezgilerin bölüm, cümle ve cümlecikleri çeşitli harflerle simgelenilerek, notalar üzerinde gösterilmiştir. Harflerin neyi simgelediği biçim incelemesi bahsinde açıklanmıştır.

3.1.1. Ezgilerin Edebi Yapılarının İncelenmesi

Bu bölümde ezgilerin söz yapıları, nazım türü ve uyak şemaları incelenmiştir. ezgilerin edebi yapısı bent-kavuştak bütünüğü korunarak ele alınmış, dizelerdeki kafiye örgüsü, hece taksimatı ve durak özellikler incelenmiştir.

3.1.2. Ezgilerin Ritmik Yapılarının İncelenmesi

Tüm ezgiler usul yapısı, düzum şekli ve ölçü sayısı bakımından ele alınmıştır.

3.1.3. Ezgilerin Melodik Yapılarının İncelenmesi

Bu başlık altında ezgilerin melodik karakterlerini oluşturan durak, güçlü, donanım, ses sahası ve dizi hususiyetleri tek porte üzerinde gösterilerek bir bütün olarak verilmiştir. Bunun yanısıra varsa melodi yürüyüşleri, melodik

varyantlar, ses uzamaları, atladığı sesler, müzikal yapıya ışık tutması açısından gösterilmiştir.

3.1.4. Ezgilerin Biçim Yönünden İncelenmesi

Ezgiler üzerinde uygulanan biçim incelemesi modeline orta boyutta bir yaklaşım getirilmiştir. Eserlerin bünyesindeki melodik, söz ve ritmik pasajlar cümlecik, cümle ve bölüm bazında tespit edilip, daha sonra bu yapılan küçüklük-büyüklik nitelikleri gözönüne alınarak simgelendirilmiştir ve kümesel sonuçları ortaya çıkarılmıştır. Tespit edilen cümlecikler x, y, α , β vb. işaretlerle, soru cümlesi a; cevap cümlesi b ile, a ve b ile gösterdiğimiz soru ve cevap cümlelerinden farklı bir cümle varsa bunlarda c, d, e vb. harflerle karakterize edilmişlerdir. Bölümler ise A, B, C vb. büyük harflerle simgelendirilmiştir. Ezgilerde anlam bütünlüğü olan en küçük pasajlara cümlecik, en az 2 veya daha fazla cümlecikten oluşan pasajlara cümle, cümlecik ve cümlelerin oluşturduğu bütünlere ise bölüm mantığı ile yaklaşılmıştır.

Şimdi bu anlattıklarımızı ele aldığımız oniki ezgi üzerinde görelim.

YÖRESİ
MALATYA

KİMDEN ALINDIĞI
HAKKI COŞKUN

DAM BAŞINDA DURAN KIZ

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRE

A (a)

x₁ y₂ z₃

DAM BA SIN DA DU RAN KIZ DAM BA SIN DA

y₄ (b) α₅ β₆

DU RAN KIZ BAY RAM GEL Dİ DO NAN KIZ

γ₇ q₈ (a') z₉

BAY RAM GEL Dİ DO NAN KIZ BAY RAM KUR BAN

y₁₀ (b) α₁₁ β₁₂

SI ZOL MAZ BEN DE SA NA HAY RAN KIZ

γ₁₃ q₁₄

BEN DE SA NA KUR BAN KIZ

(2)

Çıktım dam bağlamaya
O yâri yollamaya
O yâr tepeyi aştı
Başladım ağlamaya

3.2. Dam Başında Duran Kız

3.2.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Dam başında duran kız	-a	4+3=7
Bayram geldi donan kız	-a	4+3=7
Bayram kurbansız olmaz	-b	Duraksız = 7
Bende sana kurban kız	-a	4+3=7
2		
Çıktım dam bağlamaya	-c	Duraksız=7
O yarı yollamaya	-c	3+4=7
O yar tepeyi aştı	-d	Duraksız=7
Başladım ağlamaya	-c	3+4=7

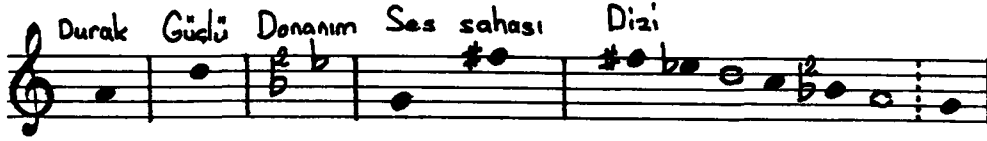
Yapı bakımından, dört dizeli kmani örneklerimizdendir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen durakların yanısıra duraksız olarak da karşımıza çıkmaktadır.

3.2.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 10/8'lik karma usul
- b) Düzüm Şekli : 2+2+3+3=10
- c) Ölçü Sayısı : 16

3.2.3. Ezginin Melodik Yapısı

Ezginin durak, güçlü, donanım, ses sahası ve dizisinin porte üzerinde gösterilmesi.

a) Seyiri : İnci seyir karakteri görülmektedir.

b) Atladığı Sese : Do-Mi (Pesten tize doğru)
 La-Re (Pesten tize doğru)
 Re-Si (Tizden pese doğru)
 Mi-Do (Tizden pese doğru)
 Do-La (Tizden pese doğru)
 Fa-Re (Tizden pese doğru)

c) Melodik Varyant Motiflerine Örnek

3.2.4. Ezginin Biçim Analizi

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm, cümle ve cümlecik yapılarının çeşitli harflerle simgelenendirilmesi.

$$A \left(\frac{1.M}{a_4} + \frac{2.M}{b_4} + \frac{3.M}{a'_2} + \frac{4.M}{b_4} \right)$$

$$A \left[\frac{1.M}{a_4 (x_1 + y_2 + z_3 + y_4)} + \frac{2.M}{b_4 (\alpha_5 + \beta_6 + \gamma_7 + \varrho_8)} + \right. \\ \left. \left\| \frac{3.M}{a'_2 (z_9 + y_{10})} \right\| + \frac{4.M}{b_4 (\alpha_{11} + \beta_{12} + \gamma_{13} + \varrho_{14})} \right]$$

Not : “ $\|$: $\|$ ” = Dönüş işareti

YÖRESİ
MALATYA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HAKKI COŞKUN

YÜKSEK AYVANLARDA BÜLBÜLLER
ÖTER

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRE

♩ = 124

(a)

(KINA HAVASI)

YÜKSEK A Y VA N LAR DA BÜ L BÜ L LE Rİ TE R
E Lİ Nİ N Kİ NA SIN A L E Y LE Mİ Ş LE R

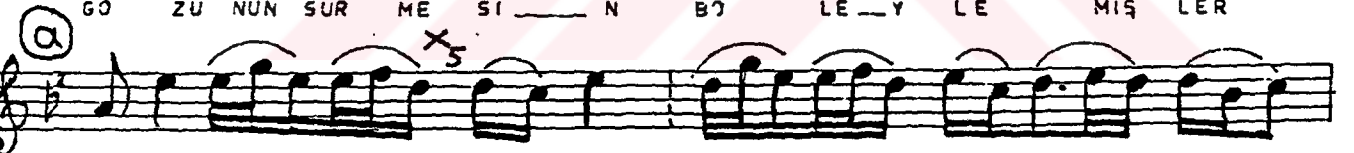
YÜKSEK A Y VA N LA R DA BÜ L BÜ L LE Rİ TE R
E Lİ Nİ N Kİ NA SIN A L E Y LE Mİ Ş LE R

BÜ L BÜ LÜN Fİ GA Nİ A LE ME YE TE R
GÖ ZÜ NÜN SÜR ME Sİ N BÖ LE Y LE Mİ Ş LE R

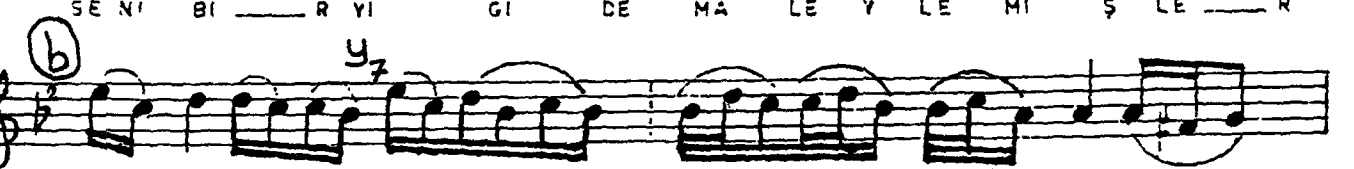
BÜ L BÜ LÜN Fİ GA Nİ A LE ME YE TER
GÖ ZÜ NÜN SÜR ME Sİ N BÖ LE Y LE Mİ Ş LER

BE NİM ÇE K Tİ K LE RİM Ö LÜ M DEN BE TE R
SE Nİ Bİ R Yİ Gİ DE MA LE Y LE Mİ Ş LE R

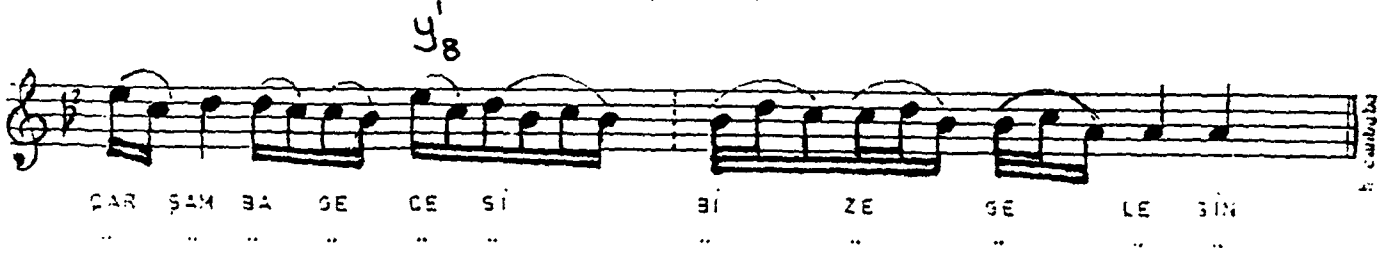

BE NİM ÇE K Tİ K LE RİM Ö LÜ M DEN BE TE R
SE Nİ Bİ R Yİ Gİ DE MA LE Y LE Mİ Ş LE R

GE LA HAM SEL BA CI M GE Lİ NO LA Sİ N
" " " " " " " " " " " "

YÜKSEK AYYANLARDA BÜLBÜLLER ÖTER
(Sayfa 2)

1
YÜKSEK AYYANLARDA BÜLBÜLLER ÖTER
BÜLBÜLÜN FİĞANI ÂLEME YETER
BENİM ÇEKTİKLERİM ÖLÜMDEN. BETER.

BAĞLANTI
GEL ANAM GEL BACIM GELİN OLASIN
ÇARŞAMBA GECESİ BİZE GELESİN

2
ELİNİN KINASIN AL EYLEMİŞLER
GÖZÜNÜN SÜRMESİN BÖL EYLEMİŞLER
SENİ BİR YİĞİDE MAL EYLEMİŞLER
Bağ.

3.3. Yüksek Ayvanlarda Bülbüller Öter

3.3.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Yüksek ayvanlarda bülbüller öter	-a	6+5=11
Bülbülün figanı aleme yeter	- a	6+5=11
Benim çektiklerim ölümden beter	-a	6+5=11
-Bağlantı-		
Gel anam gel bacım gelin olasın	-b	6+5=11
Çarşamba gecesi bize gelesin	-b	6+5=11
2		
Elirin kınasın al eylemişler	-c	6+5=11
Gözünün sürmesin bol eylemişler	-c	6+5=11
Seni bir yiğide mal eylemişler	-c	6+5=11
-Bağlantı-		
Gel anam gel bacım gelin olasın	-b	6+5=11
Çarşamba gecesi bize gelesin	-b	6+5=11

Yapı bakımında, üç dizeli ve bağlantılı Kına havası olan türkü örneklerimizdendir. Onbir olan hece sayısı 6+5 biçiminde duraklıdır.

3.3.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 15/8'lik karma usul
- b) Düzüm Şekli : $3+2+3+2+3+2=15$
 $3+2+3=8$
 $2+3+2=7$
- c) Metronom Değeri : $\text{♩} = 104$
- d) Ölçü Sayısı : 8

3.3.3. Ezginin Melodik Yapısı

Ezginin durak, güçlü, donanım, ses sahası ve dizisinin porte üzerinde gösterilmesi.

Ezginin bütününü ele alırsak Fa daha fazla kullanılmıştır. Fa tiz bölgede 2, pes bölgede 2 olmak üzere toplam 4 defa kullanılmış ve tiz bölgede aynı ölçü içinde Fa olmuştur.

- a) Seyiri : Çıkıcı-inici seyir karakteri görülmektedir.

b) Atladığı Ses	: Si-Mi	(Pesten tize doğru)
	La-Mi	(Pesten tize doğru)
	Mi-Sol	(Pesten tize doğru)
	Do-Mi	(Pesten tize doğru)
	De-Sol	(Pesten tize doğru)
	Si-Re	(Pesten tize doğru)
	Sol-Mi	(Tizden pese doğru)
	Fa-Re	(Tizden pese doğru)
	Mi-Do	(Tizden pese doğru)
	Re-Si	(Tizden pese doğru)
	Do-La	(Tizden pese doğru)
	La-Fa	(Tizden pese doğru)

c) Melodik Varyant Motiflerine Örnek

3.3.4. Ezginin Biçim Analiz

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm, cümle ve cümlecik yapılarının çeşitli harflerle simgelenmesi.

$$A \left(\frac{1.M}{a_2 + b_2} + \frac{2.M}{a_2 + b_2} + \frac{3.M}{a_2 + b_2} + \frac{1.2.N.M.}{a_2 + b_2} \right)$$

$$D \left[\begin{aligned} & \frac{1.M}{a_2 (x_1 + x'_2)} + \frac{2.M}{b_2 (y_3 + y'_4)} + \frac{3.M}{a_2 (x_5 + x'_6)} + \\ & \frac{1.2.N.M}{b_2 (y_7 + y'_8)} \end{aligned} \right]$$

YÖRESİ
MALATYA

KİMDEN ALINDIĞI
ADNAN GÜL

SÜRESİ : 48

AŞAĞIDAN GELİR OMUZ OMUZA

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

A (a) x₁ y₂ z₃ x₄

A DU SA Ğİ DA N GE LI R O MU
DU VA VA RA YA S LAN LI R O MU
YOR GÜN YOR GU N VAR DI M CI GA
RAK

y₅ z₆ (b) x₇ m.y 8/13

ZO MU ZA CIĞ DEM DE KA
RA MI RA CE Y E M KO LI YUN KUR SU
BIÇ ME YE N

RİŞ MI ŞA MA NA NA MA NA NA MA
GE Lİ RA NA NA MA NA NA MA
SİN DE MA MA MA MA MA MA

NA MA NA MA NA MAN GÜ LE NER Gİ
NA MA NA NA MAN BEN BEN NE RE RE Gİ
NA MA NA NA MAN BİR SU SU İÇ GA
ME

(a) x₉ y₁₀ z₁₁

ZE ÇA BEN DEN SE LÂ MOL SU
YE ÇA KA KA NA DIM LÂ TUR KI
M Y AĞ LI KUR ŞUN GE LİR N

x₂₂ y₁₃ z₂₄ (b) x₂₅

O VE FA SI ZA BA BA
HA YA U ME ÇA BA BA
Cİ GER DEŞ ME YE M BA BA

m.y 24/30

BAY RA MI NI ZA MA NA MA
.. ..

NA MA NA MAN MÜ BA RE KO
.. ..

31 32 33/35

AŞAĞIDAN GELİR OMUZ OMUZA
(Sahife - 2)

LA KİR VE BAY RA MI NI
ZA MA NA MA NA MA NA MA
NA MA NA MAN KA RA LI GE
LE

Handwritten annotations: (b), X 36, m. 37/43, 44, 45, 46/48, N. Uysal

— 1 —
AŞAĞIDAN GELİR OMUZ OMUZA
ÇİĞDEMDE KARIŞMIS AMAN AMAN AMAN AMAN AMAN GÜLE NERGİZE
BENDEN SELÂM OLSUN O VEFASIZA
Bağlantı — BABA BAYRAMINIZ AMAN AMAN AMAN AMAN MÜBAREK OLA
KİRVE BAYRAMINIZ AMAN AMAN AMAN AMAN AMAN KARALI GELE

— 2 —
DUVARA YASLANDIM ÇİĞARAMİCEM
YAĞLI KURŞUN GELİR AMAN AMAN AMAN AMAN AMAN BEN NERE GACAM
KANADIM YÖKTÜRKİ HAVAYA UÇAM
Bağlantı

— 3 —
YORGUN YORGUN VARDIM ORAK BİÇMEYE
KÖYÜN ÇEŞMESİNDEN AMAN AMAN AMAN AMAN BİR SU İÇMEYE
YAĞLI KURŞUN GELİR CİĞER DEŞMEYE
Bağlantı.

3.4. Aşağıdan Gelir Omuz Omuza

3.4.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Aşağıdan gelir omuz omuza	-a	6+5=11
Çiğdemde karışmış güle nergize	-a	6+5=11
Benden selam olsun o vefasıza	-a	6+5=11
-Bağlantı-		
Baba bayramınız mübarek ola	-b	6+5=11
Kirve bayramınız karalı gele	-b	6+5=11
2		
Duvara yaslandım cıgaram içem	-c	6+5=11
Yağlı kurşun gelir ben nere kaçam	-c	6+5=11
Kanadım yoktur ki havaya uçam	-c	6+5=11
-Bağlantı-		
Baba bayramınız mübarek ola	-b	6+5=11
Kirve bayramınız karalı gele	-b	6+5=11
3		

Yorgun yorgun vardım orak biçmeye	-d	6+5=11
Köyün çeşmesinden bir su içmeye	-d	6+5=11
Yağlı kurşun gelir ciğer deşmeye	-d	6+5=11

-Bağlantı-

Baba bayramınız mübarek ola	-b	6+5=11
Kirve bayramınız karalı gele	-b	6+5=11

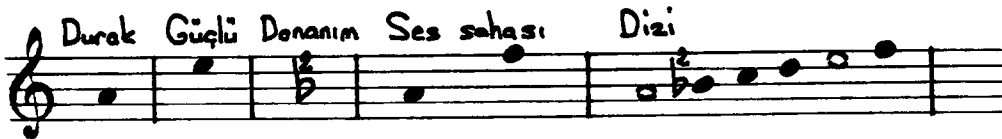
Yapı bakımından üç dizeli ve bağlantılı olan Nakaratlı Türkü'dür. Onbir olan hece sayısı 6+5 biçiminde duraklıdır.

3.4.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 5/8'lik birleşik usul
- b) Düzüm Şekli : 2+3=5
- c) Metronom Değeri : =48
- d) Ölçü Sayısı : 54

3.4.3. Ezginin Melodik Yapısı

Ezginin durak, güçlü, donanım, ses sahası ve dizisinin porte üzerinde gösterimesi.

a) Seyiri : Çıkıcı-inici seyir karakteri görülmektedir.

b) Atladığı Ses : Do-Mi (Pesten tize doğru)
 Si-Re (Pesten tize doğru)
 La-Do (Pesten tize doğru)
 Re-Fa (Pesten tize doğru)
 Mi-Do (Tizden pese doğru)
 Re-Si (Tizden pese doğru)

3.4.4. Ezginin Biçim Analizi

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm, cümle ve cümlecik yapılarının çeşitli harflerle simgelenmesi.

$$A \left(\frac{1.M}{a_6} + \frac{2.M}{b_{12}} + \frac{3.M}{a_6} + \frac{1.N.M}{b_{11}} + \frac{2.N.M}{b_{13}} \right)$$

$$A \left[\frac{1.M}{a_6 (x_1 + y_2 + z_3 + x_4 + y_5 + z_6)} + \frac{2.M}{b_{12} (x_7 + m.y. 8/13 + \alpha_{14} + \beta_{15} + \alpha_{16/18})} + \right]$$

$$\frac{3.M}{6} \left(x_{19} + y_{20} + z_{21} + \parallel x_{22} + y_{23} + z_{24} \parallel \right) +$$

$$\frac{1.N.M}{11} \left(x_{25} + m.y_{26/30} + \alpha_{31} + \beta_{32} + \alpha_{33/35} \right) +$$

$$\left[\frac{2.N.M}{13} \left(x_{36} + m.y_{37/43} + \alpha_{44} + \beta_{45} + \alpha_{46/48} \right) \right]$$

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1410
İNCELEME TARİHİ : 25-5-1977

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
MALATYA

DERLEME TARİHİ
—

KİMDEN ALINDIĞI
RAMAZAN ŞENSES

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

AL YEŞİL GEYİNMiŞ

SÜRESİ :

♩ : 66

A (a) x₁ y₂

AL YE SİL GE YİN Mİ ŞA NAM GE Lİ NE RA
AL YE SİL GE YİN Mİ ŞA NAM NE RE Gİ DER

b z₃

KI N SA LI NIP Gİ DE NO DE YAV RUM
Sİ N HAS BAH ÇE İ ÇİN DE YAV RUM

a' x₅

BO YU NA BA KIN AK GER DA NAL TI NA YA V RUM
SEY RA NE DER SİN BU GU ZEL LİK SEN DE YA V RUM

y₆ b' z₇

GÜL LE Rİ TA KI N MA LI NEY LER Sİ N BEN SAR MA DIM
MA LI NEY LER Sİ N .. ..

8

SA RAN KOL LAR MU RA DA L MA SİN

— 1 —

AL YEŞİL GEYİNMiŞ (anam) GELİNE BAKIN
SALINIP GİDEN O (yavrum) BOYUNA BAKIN
AK GERDAN ALTINA (yavrum) GÜLLERİ TAKIN
BEN SARMADIM SARAN KOLLAR MURADALMASIN

— 2 —

AL YEŞİL GEYİNMiŞ (anam) NERE GİDERSİN
HASBAHÇE İÇİNDE (yavrum) SEYRAN ETERSİN
BU GÜZELLİK SENDE (yavrum) MALİ NEYERSİN
BEN SARMADIM SARAN KOLLAR MURADALMASIN.

3.5. Al Yeşil Geyinmiş

3.5.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Al yeşil geyinmiş geline bakın	-a	6+5=11
Salınıp giden o boyuna bakın	-a	6+5=11
Ak gerdan altına güller takın	-a	6+5=11
Ben sarmadım saran kollar muradolmasın	-b	4+4+5=13
2		
Al yeşil geyinmiş nere gidersin	-c	6+5=11
Hasbahçe içinde seyran edersin	-c	6+5=11
Bu güzellik sende malı neylersin	-c	6+5=11
Ben sarmadım saran kollar muradolmasın	-b	4+4+5=13

Yapı bakımından , "Murad olmasın" redifiyle yazılmış, hece sayısı düzensiz Koşma'dır. İlk üç satırda, mısralar arasında yer alan "Anam, yavrum" gibi ünlemler, melodide bir uzatmaya sebebiyet vermiştir. Bu sebeple, dördüncü satırda "anam, yavrum" un yerine geçecek bir hece kullanma zorunluluğu doğmuştur. Bu zorunluluk ise, herhangi bir ünlem yerine, onüç heceyi dolduracak tarzda bir cümle kurmak suretiyle aşılmıştır. Bu durum, melodiye uymak mecburiyetinden doğmuştur. Onbir olan hece sayısı 6+5 biçiminde duraklıdır. onüç olan son satır ise 4+4+5 şeklinde duraklıdır.

3.5.2. Ezginin Ritmik Yapısı

a) Usulü

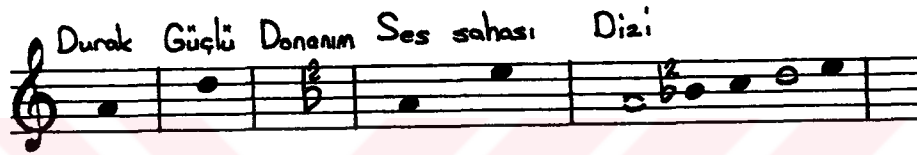
: 4/4'lük ana usul

b) Metronom Değeri : $\text{♩} = 66$

c) Ölçü Sayısı : 16

3.5.3. Ezginin Melodik Yapısı

Ezginin durak, güçlü, donanım, ses sahası ve dizisinin porte üzerinde gösterilmesi :

a) Seyiri : Çıkıcı-inici seyir karakteri görülmektedir.

b) Atladığı Ses	: La-Do	(Pesten tize doğru)
	Si-Re	(Pesten tize doğru)
	Re-La	(Tizden pese doğru)
	Re-Si	(Tizden pese doğru)
	Do-La	(Tizden pese doğru)

c) Melodik Varyant Motiflerine Örnek :

3.5.4. Ezginin Biçim Analizi

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm, cümle ve cümlecik yapılarının çeşitli harflerle simgelenmesi.

$$A \left(\frac{1.M}{a_2} + \frac{2.M}{b_2} + \frac{3.M}{a'_2} + \frac{4.M}{b'_2} \right)$$

$$A \left[\begin{aligned} & \left\| : a_2 \left(\frac{1.M}{x_1 + y_2} \right) : \right\| + \left\| : b_2 \left(\frac{2.M}{z_3 + \alpha_4} \right) : \right\| + \\ & \left\| : a'_2 \left(\frac{3.M}{x'_5 + y'_6} \right) : \right\| + \left\| : a'_2 \left(\frac{4.M}{z'_7 + \alpha'_8} \right) : \right\| \end{aligned} \right]$$

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No 1478
İNCELEME TARİHİ: 26-9-1977

DERLEYEN
TRT

YÖRESİ
MALATYA

DERLEME TARİHİ
24-7-1977

KİMDEN ALINDIĞI
İBRAHİM MEMO TEMİZ

DİVANA (MEFTUNİ' DEN)

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRESİ :

A h x₁ x₂ (a) y₃
KÜ ÇÜK YAŞ TA

z₄ z₅ α₆
GUR BE TEL DE GE ZER Dİ YA NA Dİ VA NA

h x₇ x₈ (b) β₉
DEF TE Rİ KA

α₁₀ x₁₁ q₁₂ q₁₃
LE Mİ EL DE ----- YA ZAR Dİ VA NA Dİ VA NA

h x_{14/16} 2 I x₁₇ x_{18/19} II

© π₂₀ ε₂₁ α₂₂ π₂₃

ε₂₄ α₂₅ (d) π₂₆ α₂₇
-----

q₂₈ h x₂₉ x₃₀

DİVANA
(Sahife - 2)

MIN NE TET MEM BEN FE LE GE A SI KIM BEN
 FE LE — ĞİN ÇAR KI KI RIL SIN MEN ZI LAL MA

BIR ME LE GE SUN YO RUL SUN HI COL DUM GIR
 SUN YO RUL SUN İS TER SE BA

DI ME LE GE SIN SU ZER DI VA NA DI VA NA
 NA DA RIL SIN KU SER DI VA NA DI VA NA

A SE YIT — LA MEF RIN
 SE YIT MEF TU

BAĞ RI DAĞ LI HER TA RA FI BAH ÇE BAĞ LI
 Nİ NİN — Dİ Lİ A YA RA NOL SUN DOS TA HA Lİ

DİVANA
(Sahife - 3)

h x¹_{64/61} (b) B₆₂ y¹₆₃

BA ZI YA VAN BA — ZI YAĞ LI
TA ŞA DEY SE AS — KIN YE LI

x¹₆₄ q¹₆₅ q¹₆₆

GE ÇER Dİ VA NA Dİ VA NA
TO ZAR Dİ VA NA NA Dİ VA NA

h x¹_{67/68} x¹₆₉ ⊕

Uysal

—1—

KÜÇÜK YAŞTA GURBET ELDE
GEZER DİVANA DİVANA
DEFTERİ KALEMİ ELDE
YAZAR DİVANA DİVANA

—3—

FELEĞİN ÇARKI KIRILSIN
MENZİL ALMASIN YORULSUN
İSTERSE BANA DARILSIN
KÜSER DİVANA DİVANA

—2—

MİNNET ETMEM BEN FELEĞE
AŞIKIM BEN BİR MELEĞE
HİÇ OLDUM GİRDİM ELEĞE
SÜZER DİVANA DİVANA

—4—

AŞIKLARIN BAĞRI DAĞLI
HER TARAFI BAĞÇE BAĞLI
BAZI YAVAN BAZI YAĞLI
GEÇER DİVANA DİVANA

—5—

SEYİT MEFTUNİNİN DİLİ
AYAN OLSUN DOSTA HALİ
TAŞA DEYSE AŞKIN YELİ
TOZAR DİVANA DİVANA .

3.6. Divana

3.6.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Küçük yaşta gurbet elde	-a	4+4=8
Gezer divana divana	-b	Duraksız= 8
Defteri kalemi elde	-a	3+5=8
Yazar divana divana	-b	Duraksız=8
2		
Minnet etmem ben feleğe	-c	4+4=8
Aşıkım ben bir meleğe	-c	4+4=8
Hiç oldum girdim eleğe	-c	3+5=8
Süzer divana divana	-b	Duraksız=8
3		
Feleğin çarkı kırılsın	-e	3+5=8
Menzil almasın yorulsun	-e	5+3=8
İsterse bana darılsın	-e	3+5=8
Küser divana divana	-b	Duraksız=8
4		
Aşıkların bağı dağı	-f	4+4=8
Her tarafı bahçe bağı	-f	4+4=8
Bazı yavan bazı yağlı	-f	4+4=8
Geçer divana divana	-b	Duraksız=8

Seyit Meftuninin dili	-g	Duraksız=8
Ayan olsun dostu hali	-g	4+4=8
Taşa deysu aşkın	-g	4+4=8
Tozar divana divana	-b	Duraksız=8

Yapı bakımından, dört dizeli Geraylı örneklerimizdendir. Sekiz olan hece sayısı 4+4, 3+5 ve 5+3 biçiminde değişen durakların yanısıra duraksız olarak da karşımıza çıkmaktadır.

3.6.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 7/8'lik ve 8/8'lik birleşik usul
- b) Düzüm Şekli : 3+2+2=7
3+2+3=8
- c) Ölçü Sayısı : 110

3.6.3. Ezginin Melodik Yapısı

Ezginin durak, güçlü, donanım, ses sahası ve dizisinin porte üzerinde gösterilmesi.

a) Seyiri : Çıkıcı-inici seyir karakteri görülmektedir.

b) Atladığı Ses : La-Mi (Pesten tize doğru)
 Si-Re (Pesten tize doğru)
 La-Do (Pesten tize doğru)
 Sol-Re (Pesten tize doğru)
 La-Re (Pesten tize doğru)
 La-Sol (Pesten tize doğru)
 Sol-Do (Pesten tize doğru)
 La-Fa (Tizden pese doğru)
 Mi-Do (Tizden pese doğru)
 Re-Si (Tizden pese doğru)
 Sol-Mi (Tizden pese doğru)

c) Melodik Varyant Motiflerine Örnek :

3.6.4. Ezginin Biçim Analizi

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm, cümle ve cümlecik yapılarının çeşitli haflerle simgelendirilmesi.

$$A \left(\begin{array}{cccc} \underline{1.2.M} & \underline{3.4.M} & \underline{1.2.M} & \underline{3.4.M} \\ h_2 + a_4 + h_2 + b_5 + h_6 + c_6 + d_3 + h_3 + a'_4 + h_2 + b'_5 + \end{array} \right)$$

$$\left. \begin{array}{c} \frac{1.2.M}{h_3 + c'_6 + d_3 + h_2 + a'_4 + h_2 + b'_5 + h_3} \end{array} \right)$$

$$A \left[\begin{array}{l} \left\| h_2 (x_1 + x'_2) \right\| + \left\| a_4 \left(\frac{1.2.M}{y_3 + z_4 + z'_5 + \alpha_6} \right) + \right. \\ \left. h_2 (x_7 + x'_8) \right\| + \left\| b_5 \left(\frac{3.4.M}{\beta_9 + \gamma_{10} + x'_{11} + q_{12} + q_{13}} \right) + \right. \\ \left. h_6 (x_{14/16} + x'_{17}) \right\| + x_{18/19} \Big) + \\ \cancel{\text{S}} \\ c_6 (\pi_{20} + \varepsilon_{21} + \alpha_{22} + \pi'_{23} + \varepsilon_{24} + \alpha_{25}) + \\ d_3 (\pi''_{26} + \alpha_{27} + q'_{28}) + h_2 (x_{29} + x'_{30}) + \\ \left\| a'_4 \left(\frac{1.2.M}{p_{31} + z_{32} + z'_{33} + \alpha_{34}} \right) + h_2 (x_{35/36}) \right\| + \end{array} \right]$$

$$\begin{array}{c} \text{3. 4. M} \\ \hline \text{||: } b'_5 \left(\beta_{37} + \gamma'_{38} + x'_{39} + q'_{40} + q_{41} \right) + h_3 \left(x_{42/43} + x'_{44} \right) \text{:||} + \end{array} \quad \text{⊗}$$

$$\oplus$$

$$c'_6 \left(\pi_{45} + \varepsilon_{46} + \alpha_{47} + \pi''_{48} + \varepsilon_{49} + \alpha_{50} \right) +$$

$$d_3 \left(\pi''_{51} + \alpha_{52} + q'_{53} \right) + h_2 \left(x_{54} + x'_{55} \right) +$$

$$\begin{array}{c} \text{1. 2. M} \\ \hline \text{||: } a'_4 \left(p_{56} + z_{57} + z'_{58} + \alpha_{59} \right) + h_2 \left(x'_{60/61} \right) \text{:||} + \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \text{3. 4. M} \\ \hline \text{||: } b'_5 \left(\beta_{62} + \gamma'_{63} + x'_{64} + q'_{65} + q_{66} \right) + h_3 \left(x_{67/68} + x'_{69} \right) \text{:||} \end{array} \quad \oplus$$

$h = \text{Hazırlık}$

ADATEPE

A (a) x₁ tr. x₂ tr. x₃

A DA TE PE (y) A DA TE PE (y) YAĞ MUR YA

tr x₄ (a') x₅ tr.

ĞIYR SE RE SER PE A Sİ YE Yİ

x₆ (b) m.y. 7/9

SE LE VER DİK DA HA YAV RU LA RI GÖR PEY

x₁₀ m.y. 11/13

Ö LEM GÖR PEY A Sİ YA Yİ SE LE

tr.

VER DİK YAV RU LA RI CAL DI GÖR PEY

(a) x₁₄ tr. x₁₅ x₁₆ tr.

BU VA Lİ DE A ĞIR VA Lİ GU MAN DA Nİ

x₁₇ (a') x₁₈ x₁₉

ÇA ĞIR VA Lİ GE LİN LE Rİ SU GÖ TÜR MÜŞ

(b) m.y. 20/22

AS KER LE Rİ GO YUR VA Lİ GO YUR VA Lİ

x₂₃ m.y. 24/26

GE LİN LE Rİ SU GÖ TÜR MÜŞ AS KER

LE Rİ GO YUR VA Lİ uysal

- 1 -

ADATEPE ADATEPE
YAĞMUR YAĞAR SERE SERPE
ASİYE'Yİ SELE VERDİK
DAHA YAVRULARI GÖRPE (Ölüm körpe)
ASİYA'YI SELE VERDİK
YAVRULARI CALDI GÖRPE

- 2 -

BU VALİ DE AĞIR VALİ
GUMANDANI ÇAĞIR VALİ
GELİNLERİ SU GÖTÜRMÜŞ
ASKERLERİ GOYUR VALİ

3.7. Adatepe

3.7.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Adatepe adatepe	-a	4+4=8
Yağmur yağar sere serpe	-a	4+4=8
Asiye'yi sele verdik	-b	4+4=8
Daha yavruları görpe	-a	Duraksız=8
2		
Bu vali de ağır vali	-c	4+4=8
Gumandanı çağır vali	-c	4+4=8
Gelinleri su götürmüş	-d	4+4=8
Askerleri goyur vali	-c	4+4=8

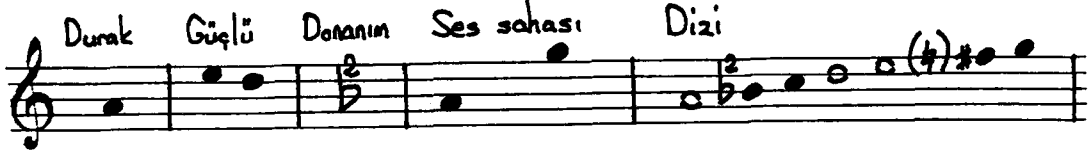
Yapı bakımından, dört dizeli ve mani kafiye düzenine göre yapılmış Ağıt örneklerimizdendir. Sekiz olan hece sayılı 4+4 biçiminde duraklı olmasının yanısıra uraksız olarak da karşımıza çıkmaktadır.

3.7.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 4/4'lük ana usul
- b) Metronom Değeri : = 84
- c) Ölçü Sayısı : 26

3.7.3. Ezginin Melodik Yapısı

Ezginin durak, güçlü, donanım, ses sahası ve dizinin porte üzerinde gösterilmesi.

Güçlüsü 1. derecede Mi, 2. derecede Re.

- a) Seyiri : Çıkıcı-inici seyir karakteri görülmektedir.
- b) Atladığı Ses : Re-Sol (Pesten tize doğru)
 La-Fa (Pesten tize doğru)
 Do-Mi (Pesten tize doğru)
 La-Do (Pesten tize doğru)
 La-Sol (Pesten tize doğru)
 Sol-Mi (Tizden pese doğru)
 Re-Si (Tizden pese doğru)

c) Melodik Varyant Motiflerine Örnek :

3.7.4. Ezginin Biçim Analizi

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm, cümle ve cümlecik yapılarının çeşitli harflerle simgelendirilmesi.

$$A \left(\frac{1.2.M}{a_4} + \frac{3.M}{a'_2} + \frac{4.M}{b_7} + \frac{1.2.M}{a_4} + \frac{3.M}{a'_2} + \frac{4.M}{b_7} \right)$$

$$A \left[\begin{aligned} & \frac{1.2.M}{a_4(x'_1 + x'_2 + x'_3 + x'_4)} + \frac{3.M}{a'_2(x''_5 + x'_6)} + \\ & \frac{4.M}{b_7(m.y_{7/9} + x'_{10} + m.y_{11/13})} + \frac{1.2.M}{a_4(x_{14} + x'_{15} + x_{16} + x'_{17})} + \\ & \frac{3.M}{a'_2(x''_{18} + x'_{19})} + \frac{4.M}{b_7(m.y_{20/22} + x'_{23} + m.y_{24/26})} \end{aligned} \right]$$

GEZMEDİM YORULMADIM

A (a) x₁ y₂ y₃

GEZ ME DIM YO RUL MA DIM CE Mİ Lİ
KA YA LIK DA BİR KUŞ VAR " " "

(3) y₄ y₅ y₆

GEZ ME DİM YO RUL MA DİM CE Mİ Lİ
KA YA LIK DA BİR KUŞ VAR " " "

(b) z₇ x₈ y₉

BOS YE RE KI RİL MA DİM CE MİL
KA NA DİN DA GÜ MÜŞ VAR " " "

y₁₀ x₁₁ y₁₂ (a) x₁₃

BOS YE RE KI RİL MA DİM CE MİL SA NA
KA NA DİN DA GÜ MÜŞ VAR " " YA RİM

y₁₄ y₁₅ y₁₆

BEN ZER DÜN YA DA CE MİL SA NA BEN ZER
GİT Tİ GEL ME Dİ " " YA RİM GİT Tİ

y₁₇ y₁₈ (b) z₁₉

DÜN YA DA CE MİL BİR BAŞ KA BU
GEL ME Dİ " " EL BET BUN DA

x₂₀ y₂₁ y₂₂ x₂₃

LA MA DİM CE MİL BİR BAŞ KA BU LA MA
Bİ RİŞ VAR " " EL BET BUNDA Bİ RİŞ

y₂₄ (a) x₂₅ y₂₆

DİM VAR CE MİL A NAN Ö LE CE MİL
VAR CE MİL

-2-

GEZMEDİM YORULMADIM

BA BA NÖ LE CE MİL YE TİM KA LA SIN CE

Mİ Lİ CE MİL BE Nİ MO LA SIN CE Mİ Lİ

CE MİL

-1-
 GEZMEDİM YORULMADIM CEMİL
 BOŞ YERE KIRILMADIM "
 SANA BENZER DÜNYADA "
 BİR BAŞKA BULAMADIM "

-Bağ-

-2-
 KAYALIKTA BİR KUS VAR CEMİL
 KANADINDA GÜMÜŞ VAR "
 YARIM GİTTİ GELMEDİ "
 ELBET BUNDA BİR İŞ VAR "

-Bağ-

-3-
 BAĞA GEL BOSTANA GEL CEMİL
 ZULUFUN DESTELE GEL "
 ANAN İZİN VERMEZSE "
 YALANDAN HASTALAN GEL "

Bağ:

ANAN ÖLE CEMİL
 BABAN ÖLE "
 YETİM KALASIN CEMİL
 BENİM OLASIN "

3.8. Gezmedim Yorulmadım

3.8.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Gezmedim yorulmadım	-a	3+4=7
Boş yere kırılmadım	-a	3+4=7
Sana benzer dünyada	-b	4+3=7
Bir başka bulamadım	-a	3+4=7
-Bağlantı-		
Anan öle Cemil	-c	Duraksız=6
Baban öle Cemil	-c	Duraksız=6
Yetim kalasın Cemil	-c	Duraksız=7
Benim olasın Cemil	-c	Duraksız=7
2		
Kayalıkta bir kuş var	-d	4+3=7
Kanadında gümüş var	-d	4+3=7
Yarım gitti gelmedi	-e	4+3=7
Elbet bunda bir iş var	-d	4+3=7
-Bağlantı-		
Anan öle Cemil	-c	Duraksız=6
Baban öle Cemil	-c	Duraksız=6
Yetim kalasın Cemil	-c	Duraksız=7
Benim olasın Cemil	-c	Duraksız=7

a) Seyiri : Çıkıcı-inici seyir karakteri göstermektedir.

b) Atladığı Ses : La-Do (Pesten tize doğru)
 Do-Mi (Pesten tize doğru)
 La-Re (Pesten tize doğru)
 Mi-Do (Tizden pese doğru)
 Re-Si (Tizden pese doğru)
 Do-La (Tizden pese doğru)

c) Melodik Varyant Mütiflerine Örnek

$$\begin{aligned}
 A \left[\right. & \frac{1.M}{a_6 (x_1 + y_2 + y_3' + y_4 + y_5'' + y_6')} + \\
 & \frac{2.M}{b_6 (z_7 + \alpha_8 + \beta_9 + \gamma_{10} + \alpha_{11}' + \beta_{12})} + \\
 & \frac{3.M}{a_6 (x_{13} + y_{14} + y_{15}' + y_{16} + y_{17}'' + y_{18}')} + \\
 & \frac{4.M}{b_6 (z_{19} + \alpha_{20} + \beta_{21} + \gamma_{22} + \alpha_{23}' + \beta_{24})} + \\
 & \frac{1.2.N.M}{a_4 (x_{25} + y_{26}' + y_{27}'' + y_{28}')} + \\
 & \left. \frac{3.4.N.M}{b_6 (z_{29}' + \alpha_{30}' + \beta_{31} + \gamma_{32} + \alpha_{33}' + \beta_{34})} \right]
 \end{aligned}$$

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 2322
İNCELEME TARİHİ :

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

YÖRESİ
MALATYA

DERLEME TARİHİ
25.11.1961

KİMDEN ALINDIĞI
KEMAL ÇİÇRİK

SÜRESİ:

MEVLÂM BİRÇOK DERT VERMİŞ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

A h Saz..... X₁ Y₂

MEVLÂM BİR ÇOK DERT VER MİŞ BE RA DER DER MAN VER MİŞ
FA Nİ SU DÜN YA FA Nİ AL IR DA VER MEZ YA RI
AL LA HİN VER Dİ Ğİ DERT GÜ NO LUR GE CİR GE ÇER

BU TÜ KEN MEZ DER Dİ ME NE DEN İ LA Cİ VER ME MİŞ
BU TÜ KEN MEZ DER Dİ Mİ TA BİP LER DE BİL ME Dİ
AŞ KA DÜ SEN YÜ REK LE R YA NAR KÜ LO LUR GE ÇER

ZA Lİ M A Ğ LAT MA BE Nİ DE R DE BA Ğ LAT MA BE Nİ

GÜ LÜ PÜ SİZ LAT MA BE Nİ Dİ LEY Dİ LEY Dİ LEY YA R

Dİ LEY Dİ LEY Dİ LEY YA R Dİ LE Yİ Dİ LEY YAR

MEVLÂM BİRÇOK DERT VERMİŞ
BERABER DERMAN VERMİŞ
BU TÜKENMEZ DERTİME
NEDEN İLAÇ VERMEMİŞ

Bağlantı: { ZALİM AĞLATMA BENİ
DERDE BAĞLATMA BENİ
GÜLÜP SİZLATMA BENİ
DİLEY DİLEY DİLEY YAR
DİLEY DİLEY DİLEY YAR

—2—
FANİ DÜNYA FANİ
ALIR DA VERMEZ YARI
BU TÜKENMEZ DERTİMİ
TAĞİPLER DE BİLMEDİ
Bağlantı

—3—
ALLAHIN VERDİĞİ DERT
GÜN OLUR GELİR GEÇER
AŞKA DÜŞEN YÜREKLER
YANAR KÜL OLUR GEÇER
Bağlantı.

3.9. Mevlam Bir Çok Dert Vermiş

3.9.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Mevlam bir çok dert vermiş	-a	4+3=7
Beraber derman vermiş	-a	4+3=7
Bu tükenmez derdime	-b	4+3=7
Neden ilaç vermemiş	-a	4+3=7
-Bağlantı-		
Zalim ağlatma beni	-c	Duraksız=6
Derde bağlatma beni	-c	Duraksız=7
Gülüp sızlatma beni	-c	Duraksız=7
2		
Fani şu dünya fani	-d	Duraksız=7
Alır da vermez yarı	-d	3+4=7
Bu tükenmez derdimi	-d	4+3=7
Tabipler de bilmedi	-d	4+3=7
-Bağlantı-		
Zalim ağlatma beni	-c	Duraksız=6
Derde bağlatma beni	-c	Duraksız=7
Gülüp sızlatma beni	-c	Duraksız=7

a) Seyiri : Çıkıcı-inici seyir karakteri görülmektedir.

b) Atladığı Ses : La-Re (Pesten tize doğru)
 La-Do (Pesten tize doğru)
 Mi-Sol (Pesten tize doğru)
 Si-Mi (Pesten tize doğru)
 La-Mi (Pesten tize doğru)
 Si-Re (Pesten tize doğru)
 La-Fa (Pesten tize doğru)
 Sol-Mi (Pesten tize doğru)
 Mi-Do (Pesten tize doğru)
 Re-Si (Pesten tize doğru)
 Do-La (Pesten tize doğru)

c) Melodik Varyant Motiflerine Örnekler

3.9.4. Ezginin Biçim Analizi

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm, cümle ve çümlecik yapılarının çeşitli harflerle simgelenmesi.

Ezgi her ne kadar cevap karakterli ara sazıyla başlamış görülse de şan kısmı görüldüğü gibi soru karakterli cümle ile başlamıştır.

$$A \left(\begin{array}{c} \frac{1.2.3.4.M}{h_3} + \frac{1.2.3.4.5.N.M}{a_4} + b_6 \end{array} \right)$$

$$A \left[\begin{array}{c} \parallel h_3 (x_1 + y_2 + z_3) : \parallel + \parallel a_4 (\alpha_4 + \beta_5 : \parallel + \parallel \gamma_6 + \theta_7) + \\ \frac{1.2.3.4.5.N.M}{b_6 (x'_8 + y'_9 + q_{10} + x''_{11} + y''_{12} + z'_{13}) : \parallel} \end{array} \right]$$

$h = \text{Hazırlık}$

YÖRESİ
MALATYA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
SELAHATTİN ALPAY

NOTAYA ALAN
MEHMET ÖZBEK

SÜRESİ :

HALAYLIM

♩ = 92

HA LA — Y LI — M LEY LÂ LI DA GİR MA TA SİN KE NA RI MU
DA ŞA SER DİM U ZU

AH LE LE GUR BA NİM Dİ BİN DE YE DİK NA RI MI
DA ŞI YR DI DI Zİ

HA LA — Y LI — M LEY LÂ LI DA KÜSTÜR DÜK YO LA VU — R DUK
SE Nİ ZA LI MIN Gİ Zİ

AH LE LE GUR BA NİM U SUL BÖY LU DA YA RI
HIÇ TUT MA DI SO ZU MU

— 3 —

TARLAYA ATTIM KÜREK
GİNE AH ÇEKTİ YÜREK
BİLMEZDİM TANIMAZDIM
ANLIMA YAZDI FELEK.

3.10. Halaylım

3.10.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Gırma taşın kenarı	-a	4+3=7
Dibinde yedik narı	-a	3+4=7
Küstürdük yola vurduk	-b	3+4=7
Usul boylu da yari	-a	Duraksız=7
2		
Daşa serdim üzümü	-c	4+3=7
Daşı yırdın dizimi	-c	4+3=7
Seni zalımın gızı	-d	Duraksız=7
Hiç tutmadı sözümü	-c	4+3=7
3		
Tarlaya attım kürek	-e	3+4=7
Gine ah çekti yürek	-e	Duraksız=7
Bilmezdim tanımazdım	-f	3+4=7
Anlıma yazdı felek	-e	3+4=7

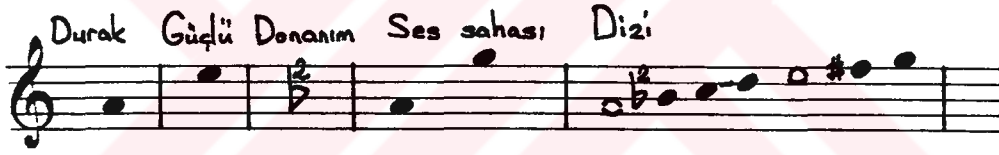
Yapı bakımından dört dizeli Mani'dir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen durakların yanısıra duraksız olarak da tarşımıza çıkmaktadır.

3.10.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 12/8'lik karma usul
- b) Düzüm Şekli : 3+3+3+3=12
- c) Metronom Değeri : =92
- d) Ölçü Sayısı : 12

3.10.3, Ezginin Melodik Yapısı

Ezginin durak, güçlü, donanım, sese sahası ve dizisinin porte üzerinde gösterilmesi.

- a) Seyiri : Çıkıcı-inici seyir karakteri görülmektedir.
- b) Atladığı Ses : La-Sol (Pesten tize doğru)
 Sol-Mi (Pesten tize doğru)
 Sol-Mi (Tizden pese doğru)
 Re-Si (Tizden pese doğru)
 Mi-Do (Tizden pese doğru)

3.10.4. Ezginin Biçim Analizi

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm, cümle ve cümlecik yapılarının çeşitli harflerle simgelenmesi.

$$A \left(\begin{array}{cccc} \frac{1.M}{a_2 + b_2} & \frac{2.M}{a_2 + b_2} & \frac{3.M}{a_2 + b_2} & \frac{4.M}{a_2 + b_2} \end{array} \right)$$

$$A \left[\begin{array}{l} \frac{1.M}{a_2(x_1 + y_2)} + \parallel b_2(z_3 + y_4) \parallel + a_2(x_5 + y_6) + \\ \parallel b_2(z_7 + y_8) \parallel \end{array} \right]$$

YÖRESİ
MALATYA

İNCELEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MALATYALI NECATİ
ERENLER

DAMA KURDUM ÇATMAYI

NOTAYA ALAN
MEHMET ÖZBEK

SÜRESİ :

♩ = 44 A (a)

DA MA KUR DUM CA T MA YI GÜ ZEL DA MA KU R DUM
DAM BA ŞIN DA DU RU R SUN GÜ ZEL DAM BA ŞI N DA
DA MA ÇIK MA GO RU R LER GÜ ZEL DA MA ÇI K MA

CA T MA YI GÜ ZEL CA ĞIR GE L SİN FAT MA
DU RUR SU N GÜ ZEL NE CİL VE LI YÖ MA
GO RUR LE R GÜ ZEL YO LUN CA DE RÜ R RU R

YI GÜ ZEL CA ĞIR GE L SİN FAT MA YI FAT MA NER DEN
SÜ N GÜ ZEL NE CİL VE LI YÖ RÜ R SUN KUR BA NO LAM
LE R GÜ ZEL YO LUN CA GÜL DE RE R LER BU RA LI LAR

Ö Ğ RE N DİN GÜ ZEL FAT MA NE R DE Ö Ğ RE N
HU YU NA GÜ ZEL KUR BA NO LAM HU YU N
HA YI N DİR GÜ ZEL BU RA LI LAR HA YI N

Dİ N GÜ ZEL ÇAR SAF TA N KOL AT MA YI GÜ ZEL
NA GÜ ZEL E LET ME DEN GE Lİ R Sİ N GÜ ZEL
Dİ R GÜ ZEL Bİ Zİ E LE VE Rİ R LE R GÜ ZEL

ÇAR SAF TA N KOL AT MA YI A NOM HA Y RA
E LET ME DEN GE Lİ R Sİ N .. ..
Bİ Zİ E LE VE Rİ R LE R .. ..

NO LA YI BA LA M GE C Tİ BA LA YI
.. ..

— 1 —
DAMA KURDUM ÇATMAYI (GÜZEL)
ÇAĞIR GELSİN FATMAYI (..)
FATMA NERDEN ÖĞRENDİN (..)
ÇARSAFTAN KOL ATMAYI (..)

— 2 —
DAM BAŞINDA DURURSUN (GÜZEL)
NE CİVELİ YÜRÜRSÜN (..)
KURBAN OLAM HUYUNA (..)
ELETMEDEN GELİRSİN (..)

— 3 —
DAMA ÇIKMA GÖRÜRLER (GÜZEL)
YOLUNCA GÜL DERERLER (..)
BURALILAR HAYINDIR (..)
BİZİ ELE VERİRLER (..)

3.11. Dama Kurdum Çatmayı

3.11.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Dama kurdum çatmayı	-a	4+3=7
Çağır gelsin Fatmayı	-a	4+3=7
Fatma nerden öğrendin	-b	4+3=7
Çarşıftan kol atmayı	-a	3+4=7
2		
Dam başında durusun	-c	4+3=7
Ne çilveli yürürsün	-c	4+3=7
Kurban olam huyuna	-d	4+3=7
El etmeden gelirsın	-c	4+3=7
3		
Dama çıkma görürler	-e	4+3=7
Yolunca gül dererler	-e	3+4=7
Buralılar hayındır	-f	4+3=7
Bizi ele verirler	-e	4+3=7

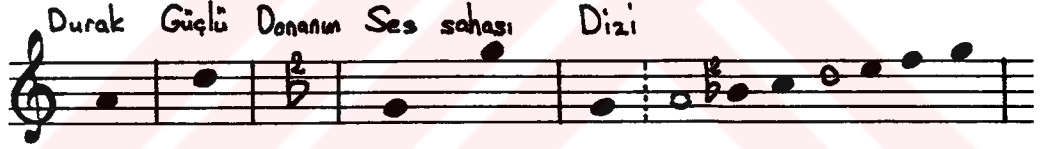
Yapı bakımından, dört dizeli eklemeli Mani örneklerimizdendir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen durakların yanısıra duraksız olarak da karşımıza çıkmaktadır.

3.11.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 18/8'lik karma usul
- b) Düzüm Şekli : $2+3+3+2=10$
 $2+3+2+3=10$
- c) Metronom Değeri : = 44
- d) Ölçü Sayısı : 20

3.11.3. Ezginin Melodik Yapısı

Ezginin durak, güçlü, donanım, ses sahası ve dizisinin porte üzerinde gösterilmesi.

- a) Seyiri : Çıkıcı-inici seyir karakteri görülmektedir.
- b) Atladığı Ses : La-Re (Pesten tize doğru)
 Mi-Sol (Pesten tize doğru)
 Do-Mi (Pesten tize doğru)
 Si-Re (Pesten tize doğru)
 La-Do (Pesten tize doğru)
 Sol-Do (Pesten tize doğru)
 Sol-Mi (Tizden pese doğru)

Mi-Do (Tizden pese doğru)

Re-Si (Tizden pese doğru)

Do-La (Tizden pese doğru)

c) Melodik Varyant Motiflerine Örnek

3.11.4. Ezginin Biçim Analizi

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm, cümle ve cümlecik yapılarının çeşitli harflerle simgelenmesi.

$$\begin{aligned}
 & A \left(\frac{1.M}{a_4 + b_4 + a_4 + b_8} \right) \\
 & A \left[\frac{1.M}{a_4 (x_1 + y_2 + z_3 + \alpha_4)} + \frac{2.M}{b_4 (\beta_5 + \gamma_6 + \varphi_7 + q_8)} + \right. \\
 & \quad \frac{3.M}{a_4 (x_9 + y_{10} + z_{11} + \alpha_{12})} + \\
 & \quad \left. \frac{4.M}{b_8 (\beta_{13} + \gamma_{14} + \varphi_{15} + q'_{16} + \pi_{17} + q''_{18} + \pi'_{19} + q_{20})} \right]
 \end{aligned}$$

YÖRESİ
MALATYA

KİMDEN ALINDIĞI
İBRAHİM ERDEM

NOTAYA ALAN
NAZMIYE ÖZGÜL

SABAHDAN CEMALİN SEYRAN EYLEDİM

SÜRESİ

A @ X₁ Y₂

SA BAH DAN CE MA LI N SEY RA NE Y LE DI M

b m.y 3/9

EY LE DİN GÖN LÜ MÜ PE Rİ SA N DİL BE R

HAY Lİ DEM DİR GEZ Dİ M GU RU BETİ E L LE Rİ

KİM SE LER HA LİM DE N SOR MA DI DİL BE R

b' (Saz) m.y 10/14

SOR MA DI DİL BER HAY Lİ DEM DİR GEZ Dİ M

GU RU BETİ E L LE Rİ Kİ Mİ SE LER HA Lİ Mİ

SOR MA DI DİL BE R SOR MA DI DİL BER

SEN SİZ GA RİP E SE R

SABAH DAN CEMALIN SEYRAN EYLEDİM
(Sahife - 2)

- 1 -

SABAH DAN CEMALIN SEYRAN EYLEDİM
EYLEDİN GÖNLÜMÜ PERİŞAN DİLBER
HAYLİ DEMDİR GEZDİM GURUBETİ ELLERİ
KİMSELER HALİMDEN SORMADI DİLBER

- 2 -

SENSİZ GARİP GÖNLÜM KARAR EYLEMEZ
ESER BADI SABA ZİLFİN İRGANMAZ
SEN GİDERSEN DERİLİ GÖNLÜM EYLENMEZ
DEDİM VER BERGÜZAR TELİNDEN DİLBER

- 3 -

GAMZEYİ ZİLFİN MİS GİBİ KOKAR
YARELERİM GÖZ GÖZ HİŞMINAN BAKAR
CEMALİN GÖRENLER CENNETİ NEYLER
SANDIM GÜNEŞ DOĞMUŞ YÜZÜNDEN DİLBER.

- 4 -

SEN İRFAN KUŞUSUN GİDER GELMEZSİN
GELİR BİZDE BAKİ MİHMAN KALMAZSIN
SENİ UÇURANLAR MURAT ALMASIN
KİM SENİ UÇURDU YUVANDAN DİLBER

- 5 -

ABDAL PİR SULTANIM CEMALIN GÜZEL
KATİPLER OTURMUŞ VASFİNİ YAZAR
NAHİPLERİN SAF SAF YOLUNU GÖZLER
BENİM İÇİN KALMA YOLUNDAN DİLBER.

3.12. Sabah'tan Cemalin Seyran Eyledim

3.12.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Sabahtan cemalin seyran eyledim	-a	6+5=11
Eyledin gönlümü perişan dilber	-b	6+5=11
Hayli demdir gezdim gurbet elleri	-c	6+5=11
Kimseler halinden sormadı dilber	-b	6+5=11
2		
Sensiz garip gönlüm karar eylemez	-d	6+5=11
Eser badı saba zilfin ırganmaz	-d	6+5=11
Sen gidersen dertli gönlüm eylemez	-c	4+4+3=11
Dedim ver bergüzâr telinden dilber	-e	6+5=11
3		
Gamzeyi zilifin mis gibi kokar	-f	6+5=11
Yarelerim göz göz hışmınan bakar	-f	6+5=11
Cemalin görenler cenneti neyler	-g	6+5=11
Sandım güneş doğmuş yüzünden dilber	-g	6+5=11
4		
Sen irfan kuşusun gider gelmezsin	-h	6+5=11
Gelir bizde bakî minman kalmazsın	-h	6+5=11
Seni uçuranlar murat almasın	-h	6+5=11
Kim seni uçurdu yuvandan dilber	-ı	6+5=11

Abdal Pir Sultanım cemalin güzel	-k	6+5=11
Katıpler oturmuş vasfını yazar	-l	6+5=11
Nahiplerin saf saf yolunu gözler	-l	6+5=11
Benim için kalma yolundan dilber	-l	6+5=11

Yapı bakımından, dört dizeli divan örneklerimizdendir. Sözlerde kullanılan "dilber" redif olarak karşımıza çıkmaktadır. Onbir olan hece sayısı 6+5 olan hece sayısı 4+4+3 şeklinde değişen duraklar olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.12.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 4/4'lük ana usul
- b) Ölçü Sayısı : 19

3.12.3. Ezginin Melodik Yapısı

Ezginin durak, güçlü, donanım, ses sahası ve dizesinin porte üzerinde gösterilmesi.

- a) Seyri : Çıkıcı-inici seyir karakteri görülmektedir.
- b) Atladığı Ses : Sol-Si (Pestten tize doğru)
Mi-La (Pestten tize doğru)

Re-Sol	(Pestten tize doğru)
Do-Fa	(Pestten tize doğru)
Do-Mi	(Pestten tize doğru)
La-Re	(Pestten tize doğru)
Sol-Do	(Pestten tize doğru)
Si-Sol	(Tizden pese doğru)
Re-Si	(Tizden pese doğru)

c) Melodik Varyant Motiflerine Örnek

3.12.4. Ezginin Biçim Analizi

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm cümle ve çümlecik yapılarının çeşitli harflerle simgelenendirilmesi.

$$A \left(\frac{1.M}{a_2} + \frac{2.M}{b_7} + \frac{3.4.M}{b'_5} \right)$$

$$A \left[a_2 \left(\frac{1.M}{x_1 + y_2} \right) + b_7 \left(\frac{2.M}{m.y_{3/9}} \right) + b'_5 \left(\frac{3.4.M}{m.y_{10/14}} \right) :|| \right]$$

YÖRESİ
MALATYA

BUGÜN AYIN ÜÇÜDÜR

KİMDEN ALINDIĞI
FAHRI KAYAHAN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ERKAN SÖRMEK

10/8

A (a)

x₁ y₂ x₃

y₄ x₅ y₆

(b)

z₇ x₈ y₉

m.y. 10/13

(c)

x₁₄ y₁₅

BU GÜ NA YIN Ü CÜ DÜ
Gİ DİN BU LUT LAR Gİ Dİ

9₁₆ y₁₇ 9₁₈

_R GİRME BOS TA N İ Cİ DİR BA LAM GİRME BOS TA N
_N YA Rİ ME SE LAM ME DİN YA Rİ ME SE

y₁₉ (d) z₂₀ x₂₁

İ Cİ DİR DUDAK LA RİN N BAL KAY MA
LA ME DİN YARIM TAT LI UY KU DA

9₂₂ y₂₃ 1 y₂₄ 2

_K Dİ LİN BA DE M İ Çİ DİR İ Cİ DİR
_UY KU SU N HA RA ME DİN RA ME DİN

(a)

X₂₅ 67 X₂₇

YA RİM RİS VA N BA LA SI GAŞ LA Rİ Nİ N

Y₂₈ X₂₉ T₃₀

GA RA SI CİL VE Sİ HEP E TA SI A

(b)

Z₃₁ X₃₂ B₃₃

H Dİ GEL Dİ GE L Dİ GE L Dİ GE L DE AL LA H

m.y. 34/38

AÇ KOL LA Rİ N SAR BOY NU MA BE NİM O LUR

1 2

SUN N İN SA L LAH İN SA L LA H

BUGÜN AYIN ÜÇÜDÜR
GİRME BOSTAN İÇİDİR BALAM
DUDAKLARIN BAL KAYMAK
DİLİN BADEM İÇİDİR

GİDİN BULUTLARGİDİN
YARİME SELAM EDİN
YARİM TATLI UYKUDA
UYKUSUN HARAM EDİN

BAĞLANTI

YARİM RİŞVAN BALASI
GAŞLARININ GARASI
CİLVE Sİ HEP EDASI
AH DİGEL DİGEL DİGEL DE ALLAH
AÇ KOLLARIN SAR BOYNUMA
BENİM OLURSUN İNŞALLAH

BAĞLANTI

3.13. Bugün Ayın Üçüdür

3.13.1. Ezginin Edebi Yapısı

Nazım Biçimi

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
Bugün ayın üçüdür	-a	Duraksız=7
Girme bostan içidir	-a	Duraksız=7
Dudakların bal kaymak	-b	4+3=7
Dilin badem içidir	-a	Duraksız=7
2		
Gidin bulutlar gidin	-c	Duraksız=7
Yarime selam edin	-c	4 +3=7
Yarım tatlı uykuda	-d	4+3=7
Uykusun haram edin	-c	3+4=7

Yapı bakımından, dört dizeli eklemeli mani örneklerimizdendir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen durakların yanısıra duraksız olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.13.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 10/8'lik karma usul
- b) Düzüm Şekli : 2+3+2+3=10
3+2+3+2=10
- c) Metronom Değeri : =144
- d) Ölçü Sayısı : 47

3.1.3.3. Ezginin Melodik Yapısı

Ezginin durak, güçlü, donanım, ses sahası ve dizisinin porte üzerinde gösterilmesi.

a) Seyiri : Çıkıcı-inici seyir karakteri görülmektedir.

b) Atladığı Ses : Sol-Si (Pestten tize doğru)
 Re-Fa (Pestten tize doğru)
 Do-Mi (Pestten tize doğru)
 Si-Fa (Pestten tize doğru)
 Re-Si (Tizden pese doğru)
 Si-Sol (Tizden pese doğru)
 La-Fa (Tizden pese doğru)
 Sol-Mi (Tizden pese doğru)
 Fa-Re (Tizden pese doğru)
 Mi-Do (Tizden pese doğru)
 Fa-Re (Tizden pese doğru)
 Mi-Do (Tizden pese doğru)

c) Melodik Varyant Motiflerine Örnek

3.13.4. Ezginin Biçim Analizi

Ezginin notası üzerinde belirlenmiş olan bölüm, cümle ve cümlecik yapılarının çeşitli harflerle simgelenmesi.

$$A \left(\begin{array}{c} \frac{1.2.M}{a} + \frac{3.4.M}{b} + \frac{1.2.3.N.M}{c} + \frac{4.5.6.N.M}{d} + a' + b' \end{array} \right)$$

$$\left[a \left(x_1 + y_2 + x'_3 + y_4 + x''_5 + y'_6 \right) + \right.$$

$$b \left(z_7 + \alpha_8 + \beta_9 + m.y_{10/13} \right) +$$

$$c \left(\frac{1.2.M}{x''_{14} + y_{15} + q_{16} + y''_{17} + q'_{18} + y'''_{19}} \right) +$$

$$\left\| : d \left(\frac{3.4.M}{z_{20} + \alpha'_{21} + q_{22} + y'''_{23}} \right\| + y_{24} \right) +$$

$$a' \left(\frac{1.2.3.N.M}{x_{25} + y_{26} + x'_{27} + y_{28} + x'''_{29} + \pi_{30}} \right) +$$

$$\left\| : b \left(\frac{4.5.6.N.M}{z_{31} + \alpha_{32} + \beta_{33} + m.y_{34/38}} \right) : \right\| \right]$$

SONUÇ

Bu çalışmada amacımız Malatya Yöresi halk ezgilerinde ilçe merkezine ait, değişik karakter arzeden oniki halk ezgisini bütün yönleriyle incelemektir.

Yaptığımız inceleme sonucunda tesbit ettiğimiz noktalar şunlardır :

Eserlerde usul bakımından bir çeşitlilik göze çarpmaktadır. Şöyle ki: İki, beş, oniki ve onbeş zamanlı birer eserin yanısıra; dört zamanlı dört tane, on zamanlı üç tane eser karşımıza çıkmaktadır. Düzüm bakımından da eserler bir renklilik sergiler. Özellikle on zamanlı usullerde farklı düzümlerin bir arada kullanıldığı görülmüştür. "Divana"adlı eserin ise yedi ve sekiz zamanı bünyesinde barındırdığı tesbit edilmiştir.

Ele aldığımız eserleri edebi tür bakımından incelediğimizde : "Bir divan, bir Geraylı, bir ağıt, bir koşma, klasik ve kına havası olmak üzere iki türkü, iki düz mani, bir kavuştaklı mani, üç eklemeli mani" biçiminde bir renklilik arzettiğini söyleyebiliriz. Onbir, onüç ve sekiz olan hece sayısı 4+4, 3+5, 5+3, 4+4+3, 6+5 ve 4+4+5 şeklinde değişen durakların yanısıra duraksız olarak da karşımıza çıkıyor. Yedi hece sayısına sahip maniler ise 4+3 ve 3+4 biçiminde değişen durakların dışında duraksız olarak da görülmektedir.

Ele aldığımız eserlerden biri inici, diğer tüm eserler çıkıcı-inici seyir karakterine sahiptir.

Malatya ilinin merkez ilçesine ait oniki ezginin melodik ve ritmik yönden zengin olmasının yanısıra, nazım türü bakımından da çeşitlilik arzettiği görülmüştür.

YÖRESİ
MALATYA

KİMDEN ALINDIĞI
HAKKI COŞKUN

DAM BAŞINDA DURAN KIZ

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

SÜRE

DAM BA ŞIN DA DU RAN KIZ DAM BA ŞIN DA
DU RAN KIZ BAY RAM GEL Dİ DO NAN KIZ
BAY RAM GEL Dİ DO NAN KIZ BAY RAM KUR BAN
SI ZOL MAZ BEN DE SA NA HAY RAN KIZ
BEN DE SA NA KUR BAN KIZ

(2)
Çıktım dam bağlamaya
O yârî yollamaya
O yâr tepeyi aştı
Başladım ağlamaya

YÜKSEK AYVANLARDA BÜLBÜLLER ÖTER
(SAYI: 2)

1
YÜKSEK AYVANLARDA BÜLBÜLLER ÖTER
BÜLBÜLÜN FİĞANI ÂLEME YETER
BENİM ÇEKTİKLERİM ÖLÜMDEN, BETER.

BAĞLANTI
GEL ANAM GEL BACIM GELİN OLASIN
ÇARŞAMBA GECE Sİ BİZE GELESİN

2
ELİNİN KINASIN AL EYLEMİŞLER
GÖZÜNÜN SÜRMESİN BOL EYLEMİŞLER
SENİ BİR YİĞİDE MAL EYLEMİŞLER
Bağ.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No 1347
İNCELEME TARİHİ : 25_5_1977

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
MALATYA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
ADNAN GÜL

AŞAĞIDAN GELİR OMUZ OMUZA

SÜRESİ : 48

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

A DU SA Ğİ DA N GE LI R O MU
YOR VA GÜN YOR GU S LAN DI M CI GA
RA BİÇ ME ZE CE M ÇİĞ DEM DE KA
SİN DE NA MA NA MA NA MA
NA MA NA MAN MAN GÜ LE NER Gİ
NA MA NA MAN MAN BİR NE RE İÇ GA
ZE ÇA M BEN DEN SE LÂ MOL SÜ N
YE M KA NA DİM YOK TUR Kİ
O VE FA SI ZA BA BA
HA YA FA SI ÇA BA
CI GER DEŞ U YE BA BA
BAY RA MI NI ZA MA NA MA
" " " " " " " "
NA MA NA MAN MÜ BA RE KO
" " " " " " " "

AŞAĞIDAN GELİR OMUZ OMUZA
(Sahife - 2)

LA KİR VE BAY RA MI NI
ZA MA NA MA NA MA NA MA
NA MA NA MAN KA RA LI GE
LE

N. Uysal

- 1 -

AŞAĞIDAN GELİR OMUZ OMUZA
ÇİĞDEMDE KARIŞMIŞ AMAN AMAN AMAN AMAN AMAN GÜLE NERGİZE
BENDEN SELAM OLSUN O VEFASIZ
Bağlantı - BABA BAYRAMINIZ AMAN AMAN AMAN AMAN AMAN MÜBAREK OLA
KİRVE BAYRAMINIZ AMAN AMAN AMAN AMAN AMAN AMAN KARALI GELE

- 2 -

DUVARA YASLANDIM ÇİĞARAMIÇEM
YAĞLI KURŞUN GELİR AMAN AMAN AMAN AMAN AMAN BEN NERE GACAM
KANADIM YÖKTURKI HAVAYA UÇAM
Bağlantı

- 3 -

YORGUN YORGUN YARDIM ORAK BİÇMEYE
KÖYÜN ÇEŞMESİNDEN AMAN AMAN AMAN AMAN BİR SU İÇMEYE
YAĞLI KURŞUN GELİR ÇİĞER DEŞMEYE
Bağlantı.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1410
İNCELEME TARİHİ : 25-5-1977

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
MALATYA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
RAMAZAN ŞENSES

SÜRESİ :
♩ : 66

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

AL YEŞİL GEYİNMiŞ

AL YE ŞİL GE YİN Mİ SA NAM GE Lİ NE FAN
AL YE ŞİL GE YİN Mİ SA NAM NE RE Gİ DER

Kİ N SA LI NİP Gİ DE NO YAV RUM
Sİ N HAS BAH ÇE İ ÇİN DE YAV RUM

BO YU NA BA KİN AK GER DA NAL TI NA YA V RUM
SEY RA NE DER SİN BU GU ZEL LİK SEN DE YA V RUM

GÜL LE Rİ TA Kİ N BEN SAR MA DIM
MA LI NEY LER Sİ N .. ..

SA RAN KOL LAR MU RA DA L MA SİN
.. ..

-1-

AL YEŞİL GEYİNMiŞ (anam) GELİNE BAKIN
SALINIP GİDEN O (yavrum) BOYUNA BAKIN
AK GERDAN ALTINA (yavrum) GÜLLERİ TAKIN
BEN SARMADIM SARAN KOLLAR MURADALMASIN

-2-

AL YEŞİL GEYİNMiŞ (anam) NERE GİDERSİN
HASBAHÇE İÇİNDE (yavrum) SEYRAN EDERSİN
BU GÜZELLİK SENDE (yavrum) MALİ NEYLERİN
BEN SARMADIM SARAN KOLLAR MURADALMASIN.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No:1478
İNCELEME TARİHİ: 26-9-1977

DERLEYEN
TRT

YÖRESİ
MALATYA

DERLEME TARİHİ
24-7-1977

KİMDEN ALINDIĞI
İBRAHİM MEMO TEMİZ

DİVANA
(MEFTUNİ'DEN)

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRESİ :

DİVANA
(Sahife - 2)

MİN NE TET MEM BEN FE LE ĞE A SI KİM BEN
FE LE — ĞİN ÇAR KI KI RİL SİN MEN Zİ LAL MA

BİR ME LE ĞE
SİN YO RUL SUN

Hİ ÇOL DUM GİR
İS TER SE BA

Dİ ME LE ĞE SÜ ZER Dİ VA NA Dİ VA NA
NA DA RİL SİN KÜ SER Dİ VA NA Dİ VA NA

A ŞİK LA RİN
SE YİT — MEF TU

BAĞ RI DAĞ LI HER TA RA Fİ BAH ÇE BAĞ LI
Nİ NİN — Dİ Lİ A YA NOL SUN DOS TA HA Lİ

DİVANA
(Sahife - 3)

The musical score is written on three staves. The first staff contains the melody for the first line of the poem, with lyrics 'BA ZI YA VAN BA — ZI YAĞ LI' and 'TA ŞA DEY SE AŞ — KLN YE LI'. The second staff contains the melody for the second line, with lyrics 'GE ÇER Dİ VA NA Dİ VA NA' and 'TO ZAR Dİ VA NA'. The third staff contains the melody for the third line, with lyrics 'KÜÇÜK YAŞTA GURBET ELDE' and 'GEZER DİVANA DİVANA'. The score ends with a double bar line and a fermata.

BA ZI YA VAN BA — ZI YAĞ LI
TA ŞA DEY SE AŞ — KLN YE LI

GE ÇER Dİ VA NA Dİ VA NA
TO ZAR Dİ VA NA

KÜÇÜK YAŞTA GURBET ELDE
GEZER DİVANA DİVANA

—1—
KÜÇÜK YAŞTA GURBET ELDE
GEZER DİVANA DİVANA
DEFTERİ KALEMİ ELDE
YAZAR DİVANA DİVANA

—2—
MİNNET ETMEM BEN FELEĞE
AŞIKIM BEN BİR MELEĞE
HİÇ OLDUM GİRDİM ELEĞE
SÜZER DİVANA DİVANA

—3—
FELEĞİN ÇARKI KIRILSIN
MENZİL ALMASIN YORULSUN
İSTERSE BANA DARILSIN
KÜSER DİVANA DİVANA

—4—
AŞIKLARIN BAĞRI DAĞLI
HER TARAFI BAĞÇE BAĞLI
BAZI YAYAN BAZI YAĞLI
GEÇER DİVANA DİVANA

—5—
SEYİT MEFTUNİNİN DİLİ
AYAN OLSUN DOSTA HALİ
TAŞA DEYSE AŞKIN YELİ
TOZAR DİVANA DİVANA .

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 2051
İNCELEME TARİHİ : 13. 12. 1979
YÖRESİ
MALATYA
KİMDEN ALINDIĞI
SİDDİK DOĞAN
M. J. 84

DERLEYEN
MEHMET ÖZBEK
DERLEME TARİHİ
1978

NOTAYA ALAN
MEHMET ÖZBEK
3.11.1979

ADATEPE

A DA TE PE (y) A DA TE PE (y) YAĞ MUR YA
ĞIYR SE RE SER PE A Sİ YE Yİ
SE LE VER DİK DA HA YAV RU LA RI GÖR PEY
Ö LEM GÖR PEY A Sİ YA Yİ SE LE
VER DİK YAV RU LA RI CAL DI GÖR FEY
BU VA Lİ DE A ĞIR VA Lİ GU MAN DA Nİ
ÇA ĞIR VA Lİ GE LİN LE Rİ SU GÖ TÜR MÜŞ
AS KER LE Rİ GO YUR VA Lİ GO YUR VA Lİ
GE LİN LE Rİ SU GÖ TÜR MÜŞ AS KER
LE Rİ GO YUR VA Lİ uysal

ADATEPE ADATEPE
YAĞMUR YAĞAR SERE SERPE
ASİYE'Yİ SELE VERDİK
DAHA YAVRULARI GÖRPE (Ölüm körpe)
ASİYA'YI SELE VERDİK
YAVRULARI GALDI GÖRPE

BU VALİ DE AĞIR VALİ
GUMANDANI ÇAĞIR VALİ
GELİNLERİ SU GÖTÜRMÜŞ
ASKERLERİ GOYUR VALİ

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI

T H M REPERTUAR SIRA No: 2296

İNCELEME TARİHİ:

YÖRESİ :
MALATYAKİMDEN ALINDIĞI:
KEMAL ÇİĞRIK

SÜRESİ :

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİDERLEME TARİHİ
28.11.1964NOTAYA ALAN:
NİDA TÜFEKÇİ

GEZMEDİM YORULMADIM

GEZ ME DİM YO RUL MA DİM CE Mİ Lİ
KA YA LİK DA BİR KUŞ VAR " " "

(3)
GEZ ME DİM YO RUL MA DİM CE Mİ Lİ
KA YA LİK DA BİR KUŞ VAR " " "

BOŞ YE RE KI RİL MA DİM CE MİL
KA NA DİN DA GÜ MÜŞ VAR " "

BOŞ YE RE KI RİL MA DİM CE MİL SA NA
KA NA DİN DA GÜ MÜŞ VAR " " YA RİM

BEN ZER DÜN YA DA CE MİL SA NA BEN ZER
GİT Tİ GEL ME Dİ " " YA RİM GİT Tİ

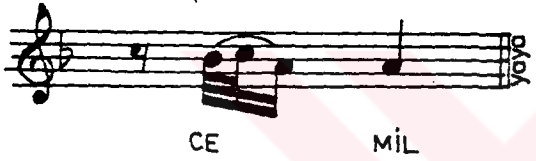
DÜN YA DA CE MİL BİR BAŞ KA BU
GEL ME Dİ " " EL BET BUN DA

LA MA DİM CE MİL BİR BAS KA BU LA MA
Bİ RİŞ VAR " " EL BET BUNDA Bİ RİŞ

DİM CE MİL A NAN Ö LE CE MİL
VAR CE MİL

-2-

GEZMEDİM YORULMADIM

-1-
GEZMEDİM YORULMADIM CEMİL
BOS YERE KIRILMADIM "
SANA BENZER DÜNYADA "
BİR BAŞKA BULAMADIM "

-Bağ-

-2-
KAYALIKTA BİR KUS VAR CEMİL
KANADINDA GÜMÜŞ VAR "
YARIM GİTTİ GELMEDİ "
ELBET BUNDA BİR İŞ VAR "

-Bağ-

-3-
BAĞA GEL BOSTANA GEL CEMİL
ZULUFUN DESTELE GEL "
ANAN İZİN VERMEZSE "
YALANDAN HASTALAN GEL "

Bağ:

ANAN ÖLE CEMİL
BABAN ÖLE "
YETİM KALASIN CEMİL
BENİM OLASIN "

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M . REPERTUAR SIRA No : 2322
İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ
MALATYA

KİMDEN ALINDIĞI
KEMAL ÇİÇRİK

SÜRESİ:

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ
25. 11. 1961

MEVLÂM BİRÇOK DERT VERMİŞ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

Saz.....

MEVLÂM BİR ÇOK DERT VER MİŞ BE RA DER DER MAN VER MİŞ
FA Nİ SU DÜN YA FA Nİ A LIR DA VER MEZ YA RI
AL LA HIN VER Dİ Ğİ DERT GU NO LUR GE LİR GE ÇER

3.
BU TÜ KEN MEZ DER Dİ ME NE DEN İ LA ÇI VER ME MİŞ
BU TÜ KEN MEZ DER Dİ Mİ TA BİP LER DE BİL ME Dİ
AŞ KA DÜ SEN YU REK LE R YA NAR KU LO LUR GE ÇER

ZA Lİ M A Ğ LAT MA BE Nİ DE R DE BA Ğ LAT MA BE Nİ

GÜ LÜ PÜ SİZ LAT MA BE Nİ Dİ LEY Dİ LEY Dİ LEY YA R

Dİ LEY Dİ LEY Dİ LEY YA R Dİ LE Yİ Dİ LEY YAR

—1—
MEVLÂM BİRÇOK DERT VERMİŞ
BERABER DERMAN VERMİŞ
BU TÜKENMEZ DERDİME
NEDEN LAÇ VERMEMİŞ

Bağlantı: { ZALİM AĞLATMA BENİ
DERDE BAĞLATMA BENİ
GÜLÜP SIZLATMA BENİ
DİLEY DİLEY DİLEY YAR
DİLEY DİLEY DİLEY YAR

—2—
FANİ DÜNYA FANİ
ALIR DA VERMEZ YARI
BU TÜKENMEZ DERDİMİ
TAĞİPLER DE BİLMEDİ
Bağlantı

—3—
ALLAHIN VERDİĞİ DERT
GÜN OLUR GELİR GEÇER
AŞKA DÜŞEN YÜREKLER
YANAR KÜL OLUR GEÇER
Bağlantı.

YCRESI
MA ATYA

DERLEME TARİHİ

KIMCEN ALINDIGI
SELAHATTIN ALPAY

NOCTAYA ALAN
MEHMET OZBEK

SÜRESİ :
 = 92

HALAYLIM

[illegible]

- 3 -

TARLAYA ATTIM KÜREK
GİNE AH ÇEKTİ YÜREK
BİLMEZDİM TANIMAZDİM
ANLIMA YAZDI FELEK.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2483
İNCELEME TARİHİ : 15.2.1984

DERLEYEN
MEHMET ÖZBEK

YÖRESİ
MALATYA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MALATYALI NECATİ
ERENLER

DAMA KURDUM ÇATMAYI

NOTAYA ALAN
MEHMET ÖZBEK

SÜRESİ :
♩ = 44

DA MA KUR DUM ÇA — T MA Yİ GÜ ZEL DA MA KU — R DUM
DAM BA ŞIN DA DU RU — R SUN GÜ ZEL DAM BA ŞI — N DA
DA MA ÇIK MA GO RU — R LER GÜ ZEL DA MA ÇI — K MA

CA — T MA Yİ GÜ ZEL CA ĞİR GE — L SİN FAT MA
DU RÜR SU — N GÜ ZEL NE CİL VE LI YÖ RU — R
GO RÜR LE — R GÜ ZEL YO LUN CA GÜL DE RE — R

Yİ GÜ ZEL CA ĞİR GE — L SİN FAT MA Yİ FAT MA NER DEN
SÜ — N GÜ ZEL NE CİL VE CA LI YÖ RU — R SUN KUR BA NO LAM
LE — R GÜ ZEL YO LUN CA GÜL DE RE — R LER BU RA LI LAR

Ö — Ğ RE — N DİN GÜ ZEL FAT MA NE — R DE Ö — Ğ RE — N
HU YU — N NA GÜ ZEL KUR BA NO LAM HU — Ğ YU — N
HA Yİ — N DİR GÜ ZEL BU RA LI LAR HA Yİ — N

Dİ — N GÜ ZEL ÇAR SAF TA — N KOL AT MA Yİ GÜ ZEL
NA GÜ ZEL E LET ME DEN GE Lİ — R Sİ — N GÜ ZEL
DI — R GÜ ZEL Bİ Zİ E LE VE Rİ — R LE — R GÜ ZEL

ÇAR SAF TA — N KOL AT MA Yİ A NOM HA — Y RA
E LET ME DEN GE Lİ — R Sİ — N .. ..
Bİ Zİ E LE VE Rİ — R LE — R .. ..

NO LA Yİ BA LA — M GE — C Tİ BA LA Yİ
" " " " " " " " " " " "

— 1 —
DAMA KURDUM ÇATMAYI (GÜZEL)
ÇAĞIR GELSİN FATMAYI (")
FATMA NERDEN ÖĞRENDİN (")
ÇARSAFTAN KOL ATMAYI (")

— 2 —
DAM BAŞINDA DURURSUN (GÜZEL)
NE CİVELİ YÜRÜRSÜN (")
KURBAN OLAM HUYUNA (")
EL ETMEDEN GELİRSİN (")

— 3 —
DAMA ÇIKMA GÖRÜRLER (GÜZEL)
YOLUNCA GÜL DERERLER (")
BURALILAR HAYINDIR (")
BİZİ ELE VERİRLER (")

YÖRESİ
MALATYA

KİMDEN ALINDIĞI
İBRAHİM ERDEM

NOTAYA ALAN
HAZMİYE ÖZGÜL

SABAHDAN CEMALİN SEYRAN EYLEDİM

SÜRESİ

SA BAH DAN CE MA LI N SEV RA NE Y LE DI M

EY LE DİN GÖN LÜ MÜ PE Rİ ŞA N DİL BE R

HAY Lİ DEM DİR GEZ Dİ M GU RU BETİ E L LE Rİ

KİM SE LER HA LIM DE N SOR MA DI DİL BE R
(Söz ...)

SOR MA DI DİL BER HAY Lİ DEM DİR GEZ Dİ M

GU RU BETİ E L LE Rİ Kİ Mİ SE LER HA LI Mİ ...)

SOR MA DI DİL BE R SOR MA DI DİL BER

SEN SİZ GA RİP E SE R

SABANDAN CEMALIN SEYRAN EYLEDİM
(Sahife - 2)

- 1 -

SABANDAN CEMALIN SEYRAN EYLEDİM
EYLEDİN GÖNLÜMÜ PERİŞAN DİLBER
HAYLİ DEMDİR GEZDİM GURUBETİ ELLERİ
KİMSELER HALİMDEN SORMADI DİLBER

- 2 -

SENSİZ GARİP GÖNLÜM KARAR EYLEMEZ
ESER BADI SABA ZİLFİN İRGANMAZ
SEN GİDERSEN DERYİ GÖNLÜM EYLENMEZ
DEDİM VER BERGÜZAR TELİNDEN DİLBER

- 3 -

GAMZEYİ ZİLİFİN MİS GİBİ KOKAR
YARELERİM GÖZ GÖZ HIŞMINAN BAKAR
CEMALİN GÖRENLER CENNETİ MEYLER
SANDIM GÜNEŞ DOĞMUŞ YÜZÜNDEN DİLBER.

- 4 -

SEN İRFAN KUŞUSUN GİDER GELMEZSİN
GELİR BİZDE BAKİ MİHMAN KALMAZSIN
SENİ UÇURANLAR MURAT ALMAŞIN
KİM SENİ UÇURDU YUVANDAN DİLBER

- 5 -

ABDAL PİR SULTANIM CEMALIN GÜZEL
KATİPLER OTURMUŞ VASFİNİ YAZAR
NAHİPLERİN SAF SAF YOLUNU GÖZLER
BENİM İÇİN KALMA YOLUNDAN DİLBER.

T RT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUVA SIRA NO: 1896
İNCELEME TARİHİ = 23-2-1987

DERLEYEN
ERKAN SÖRMEK

YÖRESİ
MALATYA

BUGÜN AYIN ÜÇÜDÜR

İNCELEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
FAHRI KAYAHAN

NOTAYA ALAN
ERKAN SÖRMEK

SÜRESİ

♩ = 100

BU GÜ NA YIN Ü CÜ DÜ
Gİ DİN BU LUT LAR Gİ Dİ

- R GİRME BOS TA N İ Cİ DİR BA LAM GİRME BOS TA N
- N YA Rİ ME SE LAM ME DİN YA Rİ ME SE

İ Cİ DİR DUDAK LA RİN N BAL KAY MA
LA ME DİN YARIM TAT LI UY KU DA

- K Dİ LİN BA DE M İ Cİ DİR İ Cİ Dİ R
- UY KU SU N HA RA ME DİN RA ME Dİ N

YA RİM RİŞ VA N HA LA SI GAŞ LA Rİ Nİ N

GA RA SI CİL VE Sİ HEP E TA SI A

H Dİ GEL Dİ GE L Dİ GE L Dİ GE L DE AL LA H

AÇ KOL LA Rİ N SAR BOY NU MA BE NİM O LUR

SUN N İN SA L LAH İN SA L LA H

BUGÜN AYIN ÜÇÜDÜR
GİRME BOSTAN İÇİDİR BALAM
DUDAKLARIN BAL KAYMAK
DİLİN BADEM İÇİDİR

YARİM RİŞVAN BALASI
GAŞLARININ GARASI
CİLYESİ HEP EDASI
AH DİGEL DİGEL DİGEL DE ALLAH
AÇ KOLLARIN SAR BOYNUMA
BENİM OLURSUN İNŞALLAH

BAĞLANTI

GİDİN BULUTLARGİDİN
YARİME SELAM EDİN
YARİM TATLI UYKUDA
UYKUSUN HARAM EDİN

BAĞLANTI

BİBLİYOGRAFYA

TRT Arşivi Notaları.

Yurt Ansiklopedisi, C.7-8, Anadolu Yayıncılık, İstanbul 1982-83.

ÖZGEÇMİŞ

1966 yılında İstanbul'da doğdu. İlkokulu, İstanbul'da tamamladı. 1977 yılında İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, Çalgı Eğitimi Bölümü'ne girdi. 1989 yılında aynı bölümden mezun oldu. 1991 yılında, Sosyal Bilimler Enstitüsünde Yüksek Lisans eğitimine başladı.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ